

SLOVENE

Štev. 285. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10. — 12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v sredo, 14. decembra 1904

Izhaja vsak dan, izven tiskarne, ob polu 6. ur. popoldne. Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 v.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 30 h. Plačuje se vnaprej.

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročila, inserate in reklamacije. —
Inserat se računa enostopna petstvarica (dolžina
10 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
Reklamnih noticah stane enostopna garmondvrtica
10 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 188.

Na krov!

Boj proti vsem, kar je katoliškega, divja v lepi Francoski ter slabi podlago države, katera bi bila prva v Evropi, ako bi jej stali na čelu modri državniki. Combes pa ne pozna zgodovine, katera bi ga, če je tudi brezverec, podučila, da na tej poti ne bo osrečil naroda, kateri mu je izročil vodilno vlogo.

Zidovsko-framasonska loža, katera je na Francoskem storila že toliko hudega, izkuša sedaj tudi v Avstrijo zanesti boj proti krščanskim napravam.

Dr. Körber je spravil v tir revizijo v marsičem zastarelega avstrijskega državlanskega zakonika. To je popolnoma pametna naredba. Razmere na svetu se vedno izpreminjajo, in zakoni, ki so bili pred desetletji še primerni, so dandanes zastareli, treba jih odpraviti ali vsaj času primerno preurediti. Na marsikaterem polju človeške delavnosti so nastale popolnoma nove razmere, ki se ne dajo subsumirati pod nobenega izmed starejših zakonov, za to treba tudi več popolnoma novih postav. Vse to vemo, in zato priznanje Körberju, da je uvedel revizijo zakonika!

A ene stvari katoličani pri tem ne smemo prezreti, namreč, da se nahajajo v avstrijskem državlanskem zakoniku tudi določbe, katere imajo svoj temelj v razodetju božjem in v neizpremenljivosti človeške narave, katere se toraj nikdar ne smejo izpremeniti, če se noče priti v nasprotje z bistvenimi nauki krščanstva, če se noče rušiti temelj človeške družbe. Taka določba je § 111 državlanskega zakonika, kateri se glasi: „Vez veljavnega zakona med katoličani se more pretrgati samo s smrtjo enega izmed zakonikih družetov. Ravno tako nerazvezljiva je vez zakona, če je za časa sklenjenega zakona tudi samo

en del pripadal katoliški veri“. Podobno govori tudi več drugih paragrafov, ki obnavljajo zakon med katoličani in mešane zakone.

Dne 23. oktobra tek. leta se je podala deputacija „Društva katoliško ločenih zakonikih“ k avstrijskemu ministrskemu predsedniku ter ga prosila, naj skrbi, da se bo pri reviziji avstrijskega državlanskega zakonika odpravila določba, katera zabranjuje katoliško ločenim zakonskim nov državnoveljaven zakon. In dr. Körber je odgovoril, da bodo pri tem večje težave, kakor društvo misli; a, kar je mogoče, se bo zgodilo, da se tej želji ugodi.

Ta odgovor avstrijskega ministrskega predsednika nam je kot blisek osvetil stališče, katero bo vlada zavzemala pri reviziji zakonika, obenem pa je to tudi najbrže začel tek nevihte, ki bo zadivjala po Avstriji, ako bo centralna vlada na Dunaju vztrajala na stališču, ob katerega se je dotaknil Körber z omenjenimi besedami.

„Du sprichst ein grosses Wort gelassen aus“, bi se lahko reklo s pesnikom Körberju. Dr. pl. Körber kot pameten, pravno izobražen človek se je gotovo zavedal, kaj je govoril. Recimo pa, da se ni zavedal kake posledice bodo imele njegove besede, in še manj, kake posledice bi imela revizija zakonika v omenjenem smislu. Recimo, da je ta izjava bila dana v naglici in nepremišljeno. Opozarjamo pa, da je katoliška cerkev rajše dopustila odpad cele Angleške, kakor privolila v nerazvezljivost zakona. Pomisli naj se, če je le količkaj pametno, začenjati v Avstriji kulturni boj v sedanjem času, ko je katoliška zavest v Avstriji v zadnjih dvajsetih letih silno napredovala, in ko bodo v bodočem boju imeli škofje zaslonbo v masi

ljudstva, katero se danes bolj kot kdaj prej zaveda, kaj je dolžno svoji veri.

Pozornost na revizijo drž. zakonika obračamo pa danes tudi vsem zavednim katoliškim Slovencem. Storimo vse, kar je mogoče, da odvrnemo pretečo nevarnost! Nerazvezljivost zakona je neizmerne pomena ne samo za cerkev, katera od tega nikdar ne more odstopiti, ampak ona je podlaga poštenega družinskega življenja, je neizmerne važnosti za občino, za deželo, za celo državo. Posledice razvezljivosti zakona so za splošno moralo nepregledno žalostne. To nam kaže v prvi vrsti Francoska!

Kaj je mogoče storiti proti nameravanemu koraku? Zgodovina nas uči, da liberalni državniki radi prezirajo klic cerkve, katero kujejo v verige. Zato skrbimo, da bo protest cerkve dobil zadostno resonanco v ljudstvu. Sklicujmo v ta namen shode, kateri naj sprejmejo resolucijo v tem smislu; katoliška politična društva naj protestirajo proti nameravanemu početju, zavzamejo naj se za stvar tudi naši državni in deželni poslanci; sploh pokažimo vladi popolnoma jasno, da katoličani v nekdanji katoliški Avstriji še živimo, in da hočemo živeti tudi še nadalje. Nikar se ne udajmo lahkomiselnosti. Korak za korakom se bo nadaljevalo tajno razkristjanje Avstrije, ako se ne bomo takoj z vsoto odločnosti uprli.

Boj v ogrskem parlamentu.

Ogrska drž. zbornica je včeraj nasilstvo na poslovniku znatno bolj odločno zavrnila nego pred leti avstrijska zbornica glasovito „lex Falkenhayn“. Ogrska opozicija je včeraj po krvavem boju z novo parlamentarno stražo v ogrskem drž. zboru bila zmagovalka. Posredovati je morala na „bojišču“ tudi rešilna družba. Opozicija, močna okoli 90 mož, stoji na stališču, da se je pri spre-

jemu novega poslovnika zgodila napaka in da torej nič ne velja, sploh, da prejšnje zasedanje drž. zbora ni bilo pravilno zaključeno in da se torej ne more pričeti novo zasedanje.

Kakor smo že včeraj poročali, so opozicionalni poslanci korporativno korakali v parlament Na čelu sprevoda so korakali grof Albert Apponyi, grof Evgen Zichy in Stefan Rakovszky.

Predno je opozicija naskočila parlamentarno stražo, je poslanec Julij Lukačs stražnike nagovoril: „Sramujte se, da ste Mažari. Prej bi morali trpeti lakoto, predno obleči to sramotno suktnjo.“

O posameznih dogodkih smo poročali že včeraj.

Danes dodamo še:

Ko so poslanci odrinili gardiste od predsednikove tribune, je zagrabil poslanec Hollo predsednikov stol ter ga vrgel v sredo dvorane, kjer se je razletel. Mnogi opozicionalni poslanci so piskali, drugi so pričeli kaditi — Po izvršenem demoliranju je neki poslanec zagrabil predsednikov zvonec ter na vsi moč zvonil. Vse razbite stvari so opozicionalni poslanci končno znosili na sredo dvorane. Prostor predsednikove tribune so imeli ves čas zaseden najmočnejši opozicionalci. Došlemu Tiszi so opozicionalci klicali: „Lopov!“ Zbornični komisar se je pod udarci opozicionalcev s klici: „O moja domovina“ zgrudil na tla! Več stražnikov ima težke rane na glavi. Rakovszky je vpil: „Tu Perczel ne bo nikdar predsedoval!“

Z odditimi lesovjem so opozicionalci napravili v dvorani „vešala“ in na vešala obesili karikature ministrskega predsednika. Poslali so tudi po fotografa, da je opustošenje fotografiral.

Tisza je izjavil, da se z opozicijo ne bo prav nič pogajal. Če ne bo mogoče napraviti v zbornici reda, bo vlada vplivala na narod. Ogrska bo imela volitve pozimi, vodil pa jih bo Tisza s „trdo roko“. Tekla bo zopet kri. Tisza se morda moti, če meni, da bo z nasilstvi dosegel zmago.

Po Budimpešti doslej ni bilo še nikjer demonstracij, vendar ni izključeno, da bo opozicija prenesla boj tudi na cesto. Pred

LISTEK.

Izlet Slovencev v Kafr-el-Zayat.

(Pismo iz Aleksandrije.)

Večkrat smo že priredili splošne ljudske veselice v Aleksandriji in okolici ter na ta način zbirali, vnmali in budili Slovence. Nedavno smo pa imeli izlet v Kafr-el-Zayat. Največ zaslug zanj si je pridobil vrli gospod Janez Velkoverh, ki je sprožil to željo, pa tudi preskrbel vse, da je bil ta dan izletnikom res v pravo domače veselje in zadovoljnost.

Poleg telesnega odmora in okrepila v bujni naravi in bolj vzbuditi zavednost in solidarnost med Slovenci, je bil namen izleta tudi s to potjo, obiskati dva draga Slovence, dr. K. Pečnika in Mr. H. Robleka, ki sta že dalj časa nastanjena v tem mestu.

Kafr-el-Zayat (kraj oljtrčca) je arabsko mesto s približno 16.000 prebivalci, nekako v sredi pota med Aleksandrijo in Kairo, ležeče ob železnični progi in desnem bregu reke Nil.

Prebivalci so Arabci, prijazni in uljudni;

nad tisoč je Grkov in drugih Evropejcev. V mestu je 16 tovarn za bombaž, ena za milo in ena za olje in sodo. Lastniki tovarn so kristijani ravno tako nadzorniki, navadni delavci so pa Arabci. Poleti počivajo tovarne, dela se le v zimskih mesecih.

Iz Aleksandrije smo se odpeljali ob 9 uri zjutraj z vlakom in malo pred 11. uro dospeli v Kafr-el-Zayat. Takoj po dohodu je bila v samostanski cerkvi sveta maša, med katero je bila tudi slovenska pridiga, prva v Kafr-el-Zayat. Po sveti maši nas je povabil P. Aquilina Llanceza, prezident frančiškanskega hospica, rodom Španjolec, na obed. Komaj se je dobil prostor za vse v posebni dvorani. Razume se, da smo bili vsi veseli in da je bilo več prav priskrčnih napitnic. Mile slovenske pesmi so poveličevale splošno radost. Naš dragi rojak profesor dr. Fr. Jesenko, ki se ni mogel udeležiti izleta, je poslal brzojavno iz Aleksandrije vsem izletnikom krepki: na zdravje!

Po obedu smo šli izven mesta ob Nilu proti vama Kom-el-Arab in Munofar. Med potjo smo si ogledali nekatere opekarne, nasade bombaževih rastlin in občudovali rodovitnost zemlje ob Nilu. Ker je bil Nil še

precej visok in je vlekel močan veter, smo opustili namero, voziti se po njem.

Prišedši že blizu vasi Kom-el Arab smo počivali. V tej vasi je poglavar beduinov bližnjih vasi, imenuje se Sayed Ghibaly; jako je premožen in posebno naklonjen kristijanom. To prijaznost je podedoval po svojem očetu Abd-el-Kani. Vzrok tega je sledeči dogodek:

Leta 1882. so Evropeji bežali iz Egipta, tudi frančiškani niso bili več varni, ko je Arabi Paša žugal pokončati z ognjem in mečem vse Evropece. V Kafr-el-Zayatu so bile že tedaj redovnice sv. Fr. Bruhnil je upor in Turki so drli povsod in morili kristjane. Plemenit beduin Abd-el Kani je s svojimi vojniki vzel v varstvo redovnice in jih skrnil v svoji lastni hiši. Tudi frančiškane je rešil iz rok napadalcev. Niso pa imeli več časa seboj vzeti ali pa zavzeti sv. hostije. Redovnice, zvedevši v kaki nevarnosti je sv. Rušnje Telo, so šle takoj, da bi je obvarovale oskrunjenja. Pod pretvezo, da bi prinesle niti in igle in tako pomagale ženam beduina pri delu, se je napotilo par sester naravnost proti cerkvi. Nič žalega jim ni nihče storil. Grede v cerkev, približajo se spoštljivo tabernakelju, vzamejo iz njega ciborij ter ga skrijejo v posodo, ki

so jo nalašč seboj vzele, in rešile so tako sv. R. T. oskrunjenja; kajti kmalu nato so Turki pridrli v cerkev ter grozno po njej pobijali in divjali.

V času, ko so redovnice bivale v hiši beduina, so se močno prikupile njegovim ženam ker so jim stregle in napravljale oblačila njihovim otročičem. To ljubezen beduinovo so pa one kmalu nato jako plemenito povrnile.

Abd-el-Kani-a so Angleži vjeli, ko je bil premagan Arabi Paša in kot njegov prištaš je bil obsojen v smrt.

Frančiškani in sestre gredo takoj v Tanto prosit guvernerja milosti za Abd-el-Kani-a, pa zastoj. Nato se podajo h knezu Galles-u in prosijo njega milosti, razločivši mu usmiljeno dejanje beduinovo nasproti njim. Knez je bil ganjen in je uslišal frančiškane in sestre ter jim je izročil beduina. Veseli so šli z njim skozi vasi in beduini, zvedevši, da je po priprošnji frančiškanov in sester rešen njih poglavar, so mu šli naproti in ga spremili med velikanskim veseljem domov.

Krasno je polje ob Nilu! Ni ga potreba dosti gnajiti, to preskrbi redno vsako leto reka Nil. Ni se zdaj tudi bati, da bi ga kako leto bilo premalo. Ravno lani so v zgornjem

parlamentom zbrano množico je policija razpodela.

Ogrska opozicija je baje sklenila, da bo, če bo dvor izvršil le mal pritisk, pozvala avstrijsko opozicijo k skupni taktiki proti temu.

Pisma iz Bolgarije.

Sofija, 2. dec.

Narodno sobranje je odobrilo novo državno posojilo. Knez je podpisal sklep sobranja in novo državno posojilo je zakon. Sedaj je le še treba, da banke izplačajo denar. Vlada nujno potrebuje 88.500.000 frankov, a od 100 milijonov posojila dobi le 82 milijonov, torej ji manjka še vedno 6.500.000 frankov. Ako se k temu prištejejo še vseci dolgovi, iznaša ves deficit 24.900.000 frankov. Kaj storiti? Kakor sem izvedel iz gotovega vira, hoče vlada dobiti novo posojilo v znesku 150 milijonov frankov. Vlada hoče v kratkem sobranju predložiti tudi to zahtevo ter zastaviti za to posojilo monopol tobaka. Ker pa v Bolgariji ni še monopol, bode vlada imela mnogo truda, da ji sobranje dovoli ta monopol, ker ljudstvo se temu odločno upira. Bolgarske finance so v največjem neredu, vlada mora dobiti posojilo, da uredi gospodarstvo. Ako se to posreči, potem ostane kabinet Petrov-Petkolev še dolgo na krmilu.

Opozicija pa se pripravlja, da prične veliko agitacijo med narodom proti vladi in njenim načrtom. Vendar pa je uspeh agitacije jako negotov, ker vlada je jako odločna, ker vé, da je od vsega odvisen njen obstanek.

Da vlada računa na novo posojilo, dokazuje naknadni kredit, ki ga je sobranje dovolilo v tajni seji. Ta izredni kredit je namenjen za malo brodogradnjo na Crnem morju in za utrjenje obmorskih mest. Opozicija je sicer v tajni seji ostro napadala vlado, toda večina je vladi vse dovolila. Ministrski predsednik Petkov je zahteval, naj se glasuje o zaupanju vladi. Večina je vladi izrekla zaupanje. Posamezni opozicijski poslanci so tako brezobzirno napadali vlado in večino, da so se poslanci skoraj stopili. V tajni seji so govorili Stojan Mihajlovski, Todorov, Panajotov, Hlajčev, Koznički in dr. Maničilov. Večina je vladi dovolila za vojne potrebe izrednega kredita 42.700.000 frankov.

Tajna seja je iznenadila javnost. Mnogi so mislili, da je vlada v tajni seji govorila o mogoči vojski s Turčijo. Tajna seja pa je bila nepotrebna, ker navzoči turški poslanci bodo itak sporočili sklep turški vladi.

Odgovor sobranja na prestolni govor bode izročen knezu šele danes ali jutri, da se knez obenem zahvali za posojilo.

Letos je bila v Bolgariji jako dobra letina živeža, se mnogo izvozi iz pristanišč ob Crnem morju. Povprek pride na dan v Burgas 100 vagonov živeža, ki se izvažajo na razne strani. V Burgasu je nad tisoč delavcev, ki izkladajo in nakladajo blago.

Zadnji čas bolgarski listi pogostejše poročajo tudi o Slovincih. Tako je najuglednejši bolgarski list „Den“ te dni iz „Slovenca“ prevedel članek „Zadnje direktne volitve na Štajerskem“.

Egiptu dovršili velikanski jez, da je mogoče zdaj še več sveta obdelovati in vodo po potrebi napeljavati.

Krasnejše bi pa še bilo egiptovsko polje, ko bi je imel in obdelaval slovenski kmet! Kako lepe bi bile gredice s salato, če bi to rodovitno zemljo obdelovale marljive krakovske gospodinje, katere znajo porabiti vsako ped zemlje, in tu bi jim je bilo toliko na razpolago! —

Ni se bati tu, da bi povodenj vzela pridelek kmetu, ker v Egiptu je le malo dežja pozimi, poleti je pa krasno višjevo nebo, na katerem je redkokdaj opaziti kak oblček. Tudi toča, ki ravno v naši domovini tolikokrat pokvari ali celo uniči poljske prideleke, ni znana v Egiptu. Kako lahko bi se tu opomogel slovenski kmet s svojo žilavo pridnostjo in pri tako ugodnih razmerah! Tako se je res pred leti nastanil tu nek poljedelec iz Dalmacije. Kupil je svet in ga začel obdelovati, v malo letih je zelo obogatel.

Povrnivši se zopet v gostoljubni hospic ter zahvalivši se P. prezidentu in našima rojakoma smo se proti sedmi uri iz Kafr-el-Zayata vsi veseli in zadovoljni odpeljali nazaj v našo Aleksandrijo, želeč, da bi temu tako dobro uspelemu izletu sledili še drugi ter isti vedno bolj vnemali in širili edinstvo, ljubezen in zavednost med Slovenci v Egiptu. P. Benigen.

Idrijske novice.

i „Maziljeni gospod“. Zadnji „Naprejš“ piše pod naslovom „Idrijsko mestno gospodarstvo“ naslednje: „Članke pod tem naslovom je „Slovenec“ končal in sicer s karakterističnimi besedami: „Končno obtožimo tudi sebe ker smo o poslovanju v občini molčali.“ Lepo je res, da so prišli maziljeni gospodje do spoznanja. Mi bomo še o vsem natančneje govorili. Obtožili pa sebe samega nikdar ne bomo, ker smo vedno storili svojo dolžnost.“ Uredniku „Naprejša“ povemo v pojasnilo, da članki v „Slovencu“ niso bili nikakor strankarsko delo „maziljenih“ gospodov, ker se pri presojanju gospodarskih pravnih ne gre za to, kdo je maziljen, kdo pa ni. Šlo se je za to, da pride v javnost, kako se je v idrijski mestni občini gospodarilo, česar niso želeli le „maziljenci“. Za redno občinsko gospodarstvo se ne zavzemajo le „maziljeni gospodje“, kakor tudi ne samo pristaši katoliško narodne stranke, ampak poštene Idrijčanje sploh, naj si bodo klerikalci ali liberalci ali prepričanja socialnodemokratskega z gospodom Kristanom vred. Zato je „Slovenec“ lahko sklenil vrsto člankov z omenjenimi besedami. Može, ki so bili določeni, da pregledajo mestno gospodarstvo so pač zasebno marsikaj govorili, obsojali pa gospodarstva niso, kakor bi bila njih dolžnost. Tako bi bil n. pr. g. Kristan kot pregledovalec računov za l. 1903 moral grajati, da je izginila znana obligacija iz Iv. Ev. Kavčičevega ustanovnega zaklada, kakor bi bil moral vprašati, zakaj je mestno županstvo odvzelo obligacijo v precejšnjem znesku ubožnemu zavodu ter jo prišlo mestnemu imetju G. Kristanu menda ustanovnih listin niti pogledal ni, sicer bi bil v svojem poročilu grajal postopanje pri upravljanju vsaj Iv. Ev. Kavčičeve ustanove. Prav g. Kristan je bil, ki je planil po g. Golitu v zadevi znanih sirot, namesto da bi se bil kot pregledovalec računov pred vsem poučil iz listin, kako izpolnjuje županstvo v naročila ustanovnikov. Seveda bi ne bilo prijetno zameriti se liberalcem, zlasti sedaj, ko tako milo gledajo, kje bi našli pomoč. Le preponosno ne, da „smo vedno storili svojo dolžnost!“ Sklepne besede v „Slovencu“ veljajo torej vsem onim, naj bodo stranke katerekoli, ki so z g. Kristanom vred vedno obsojali občinsko gospodarstvo v Idriji, ko je bilo pa čas govoriti, so pritrjevali ali molčali, ali k večjemu posameznosti obsojali. Med temi bo pa „maziljenih gospodov“ malo, oziroma jih ne bo nič, ker ni bilo že davno nobenega v občinskem zastopu, vsled česar so tudi račune pregledovali le „nemaziljeni“ gospodje. Vkljub temu so pa ravno duhovniki bili prvi, ki so se pričeli bolj zanimati za občinsko gospodarstvo — le berite „Jednakopravnost“ preteklih let — duhovniki so se trudili, da so prišli v občinski odbor moške, ki se zanimajo za mestno gospodarstvo, duhovniki so bili, ki so si prvi preskrbeli prepise letnih računov, katerih pa vkljub zakonom pod Dragotinom niso mogli vedno dobiti, ker je vedel omenjeni gospod, da ravno „maziljeni gospodje“ ne bodo molčali ako kaj iztaknejo. Med pregledovalce računov tudi ni liberalna večina volila začetkoma nobenega našega pristaša, v strahu, da bi utegnili priti računi v roke kakega „maziljenega gospoda“, pač pa je župan Lapajne v imenovanem odsek sam predlagal Rinaldota, ki je v resnici — molčal, g. Kristan, imenovanega naslednik, sam pa se je norčeval pri javni občinski seji iz našega pristaša Kavčiča, ki ni molčal, kakor izvoljeni pregledovalci, ampak zahteval, naj pregledovalci poročajo o računih. Prav je torej, da je „Slovenec“ obsojal k sklepu tudi one, ki so mnogo govorili, kako potrebno je, da pride v javnost idrijsko mestno gospodarstvo, sami pa o pravem času molčali, ako se niso celo norčevali iz onih, ki so hoteli govoriti. Ako bi ne bilo „maziljenih gospodov“, skoro ne dvomimo, da bi še županoval g. Dragotin. Sicer pa smo jako veseli, ko obeta tudi „Naprejš“, da odkrije še mnogo več. Le naprej!

Koroške novice.

k Spomini iz sedanjega deželno-zbornskega zasedanja. 1) Naš deželni šolski nadzornik, znani prijatelj Slovencev, je odgovarjal pri šolski debati g. poslancu Grafenauerju, ki mu je povedal marsikatero gorko, da se ne spominja da bi za njegovega časa bil nastavljen kakšen nemški učitelj na slovenskem Koroškem, slovenski pa obenem na nemškem. Kakšna laž! Poslušalci na galeriji smo se kar jeze penili, ko smo ravno prejšnji dan slišali, da pride popolnoma trd Nemec za pouditelja v popolnoma slovenski kraj Šmarjeto nad Bajtišami, obenem pa je slovenska učiteljica morala v popolnoma nemški kraj. Sedaj nam je umljivo, zakaj niste, resnicoljubni g. Palla, odgovarjali že na prvi govor g. Grafenauerja, ampak še le na drugega, ko vam ni mogel več odgovarjati. „Le škoda“, smo si takrat mislili, „da nimajo obiskovalci galerije besede!“ Takšen je „mojster“ odgojitelj! — 2) Povodom zadnjega dež.

zbor je poklical naš dež. predsednik našega slovenskega poslanca g. Grafenauerja na stran in se čudil, zakaj je „Mir“ prijel vlado radi nastavljanja slovensčine nezmogljiv uradnikov v čisto slovenskih krajih, slovenske uradnike pa prestavlja v nemške kraje (kar je bila istina). Zatrjeval je, da vlada Slovincem nikakor ni nenaklonjena (dejstva drugače govore), temveč si ne more pomagati, ker nima slovenskih močij. Eden je zares bil prestavljen v nemški kraj, ker ga hoče vlada po ovinkih porabiti v kratkem za Beljak, kjer so tudi potrebni slovenski uradniki. Za Velikovec pa ni imela drugih na razpolago, kakor dva Nemca, katera pa imata strogo nalogo, da se morata v dobi enega leta priučiti slovensčini. Tako g. deželni predsednik. Že vemo, kako se taki gospodje uče slovensčine! Lepih besedij in obljub smo že do vratu siti. Bomo videli, kako bo v bodočnosti.

k Miklavžev večer celovških Slovencev zadnjo nedeljo, dne 11. t. m., se je izvanredno izvrstno obnesel. Došlo je z dežele toliko slovenskega občinstva, da mnogi niti prostora niso več dobili in so morali v natlačeno polni sobi stati, drugi pa so odšli. Slovincem v Celovcu bo kmalu vsak prostor pretesen. Posamezne točke sporeda so se izborni obnesle. Pevska društva: celovski moški in mešani zbor, hodiška „Zvezda“ in podjunski kvartet, zlasti slednji so se na d v odlikovali. Pevsko društvo „Drava“ je radi neljubih nesporazumljenj izostalo. Naše prvo tamburaško društvo „Biserica“ je svoje težke a prekrasne komade najizbornejše sviral. Tudi škofiški „Slavček“, ki se v kratkem ustanovi, nas je pozdravil. Nad vse izborna je bila igra ki je povzročila mnogo smeha. Ciril in Metodovi družbi je donesla zabava K 83/05 čistejša dobička.

Pomnoženje naše armade.

Avstrijska armada bo zdaj izpremenjena. Preosnovo bodo izvršili stopnjevalje l. 1905. 1906. in l. 1907. Listi poročajo o armadni preosnovi sledeče podatke: Naša armada obstoji v mirovnih časih iz 31 pehotnih divizij, 9 deželnoobrambovskih in 7 honvednih divizij. Skupno ima torej naša armada 47 pehotnih divizij. Dve pehotni diviziji sta oboroženi za službo v gorah in imata torej tudi gorsko topništvo. Ker je 42 divizijskih topničarskih polkov, bodo ustanovili še tri nove topničarske polke. Korno topničarstvo bode ostalo, a dobil bo vsak armadni voj še havbično divizijo. Izkušnje v rusko-japonski vojski uče, da so za uspešno vojevanje potrebni tudi težki topovi. Tirolska gorska topničarska divizija bo pomnožena z dvema baterijama. V Bosni in Hercegovini bodo ustanovili še eno gorsko baterijo. Konjeniške divizije imajo sedaj 8 baterij; ustanovili bodo še dve, ker obstoji naša konjenica iz 5 konjeniških divizij in 5 samostojnih konjeniških brigad. Na novo bodo ustanovili oblegovalne havbične divizije. Sčasoma bo dobil vsak armadni voj samostojno oblegovalno havbično divizijo, izvzemši 15 voj v okupacijskih deželah. Trdnjavo topničarstvo ima dosedaj 6 polkov in 3 bataljone, skupno 18 bataljonov. Ustanoviti nameravajo še dva bataljona, ker dosedanje število ne zadošča za vedno nove utrdbe, katere so bile zadnji čas dograjene v okupacijskih deželah, na Tirolskem in pa v Galiciji. V Bosni in Hercegovini so sedaj štirje pehotni polki in en lovski bataljon. Ustanoviti nameravajo 4 nove lovške bataljone. Na novo bodo ustanovili en brzojavni bataljon in pri vsaki pehotni diviziji in gorski brigadi brzojavno patroljo. Pri trenu bodo ustanovili tri nove eskadrene. Nadalje bodo ustanovili oddelke s strojnimi puškami. 10 konjeniških divizij dobi 2 sekciji in vsaka gorska brigada dobi 2 strojni puški.

Govorice o novem dalmatinskem namestniku.

Dalmatinski namestnik Handel je odpotoval na Dunaj in se baje še pred Božičem povrne v Zader. Ker je istočasno odpotoval predsednik nadsošišča v Zadru, Gerčar, na Dunaj, se v Zadru govori da bo Gerčar imenovan za Handlovega naslednika.

Sodba angleškega generala o angleški armadi.

Angleški vojni minister Arnold Forster je imel v nedeljo v Newcastle govor, v katerem je naznanil besedilo iz pisma generala Johna Hamiltona, ki je kot angleški vojni poročevalec pri japonski armadi v sedanji rusko-japonski vojski General je pisal z ozirom na angleško armado: „V tej vojski sem se prepričal, da je stanje naše armade grozna nevarnost za obstoj naše države. Prepričal sem se, da so v armadi potrebne najboljše moči, a mi imamo najslabše.“

Nove italijanske bojne ladje.

Iz Genove poročajo: Uprava italijanske vojne mornarice je v genovskih ladjedelnicah naročila pet oklopnih z 10.000 tonami in s stroji za 19.000 konjskih sil.

Odstop bolgarskega pravosodnega ministra.

Iz Sofije poročajo, da namerava odstopiti bolgarski pravosodni minister Stojkov, ker se je sprl s svojimi tovariši.

Poneverjenja v Rusiji.

V Kijevu so zaprli več častnikov, ker so poneverili večje denarne svote, s katerimi naj bi bili nakupili volnenih srajc za rezerviste.

Kasanska Marija.

Včeraj je bil v Kasanu obsojen Stojan v 12letno ječo. Ukradel je iz kasanskega ženskega samostana podobo Matere božje, kateri je prizanesel l. 1773. celo Pugačev. Podoba je Stojan sežgal.

Nameravana stavka italijanskih železničarjev.

„Berliner Tageblattu“ poročajo iz Milana: V Veroni, Turinu, Rimu, Florenci, Neapolju in drugih italijanskih mestih so bili zelo dobro obiskani shodi železničarjev. Na shodih so sklenili, da bodo vsi železničarji na Italijanskem stavkali, če ne bo vlada odobrila spomenice železničarjev in če bo poizkusila vojake nastaviti za železniško službo.

Prekucijska agitacija v italijanski armadi.

V Milanu je policija zaplenila tajno zalogo 50.000 prekucijskih, vojaštvu namenjenih letakov, v katerih se pozivljajo vojaki, naj ne streljajo na ljudstvo. Zaprli so tri osebe.

Odstop ruskega pravosodnega ministra Muravjeva.

O odstopu Muravjeva poroča „Köln. Zeitung“: Muravjev je vložil prošnjo za odstop, ker so nameravali moskovski in peterburški odvetniki prositi Mirskega, naj se imenuje drugi pravosodni minister, če se hoče na Ruskem preosnovati pravosodje. Muravjev naslednik bo najbrže pravosodni uradnik Holde.

Razprava proti Plevejevemu morilcu.

Obtožnica proti Plevejevemu morilcu opisuje organizacijo, ki hoče z umori povzročiti preosnovo na Ruskem. Pleve je bil umorjen na povelje bojneve socialistične stranke, ki je bila ustanovljena l. 1902. in kojo vodi osrednji odbor, ki se nahaja izven Rusije. Poleg Plevejevega morilca sedi na zatožni klopi obtožen sokrivde 20letni vrtnarski pomočnik Sikorski. Razprava proti Pleveju se je pričela včeraj, 13. t. m. Pred poslopjem, kjer je razprava, so se zbirale popoldne velike množice gledavcev, a policija je preprečila, da ni bil moten promet. Policija je odredila dalekosežne varnostne odredbe, tudi del peterburške garnizije je pripravljen za vsak slučaj. Množica, med katero je bilo mnogo dijakov, je bila jako razburjena.

Izjalovljen Rooseveltov načrt.

Ameriški predsednik Roosevelt se je posvetoval s člani senata in reprezentantne zbornice o izpremembi carinskega tarifa, s kojim vprašanjem naj bi se bavil kongres spomladi. Ker so se udeleženci temu načrtu protivili, je pokopan.

Nazadovanje belgijske socialne demokracije.

Deset let je v Belgiji socialna demokracija tako napredovala, da je postala zelo nevarna belgijski monarhiji. A sedaj je pričela nazadovati. Pri zadnjih volitvah je izgubila mnogo glasov in poslancev. — Tudi mogočne delavske organizacije izstopajo iz socialno demokratskega tabora. V zadnjih mesecih so pokazali socialni demokratje hrbet pristaniški delavci v Antwerpnu, nadalje diamantni brusarji in več tisoč delavcev broječa delavska zveza „Help u Zelbe“ (Pomagajte sami sebi). Tudi delavci v benegavških plinarnah so izstopili iz socialne demokracije. Socialno demokratsko strankarsko vodstvo v Belgiji je zaradi teh pojavov v velikih skrbih. Delavci so spoznali, da jim socialna demokracija ni prav nič pomagala, pač pa mnogo škodovala, in zato zapuščajo socialno demokratski tabor.

Pomnožitev indijske armade.

„Standard“ poroča, da se general Kit-chener peča z vprašanjem, kako močna bi morala biti armada v Indiji, da bi odbila morebiti napad sovražnikov, kojega armada bi imela 500.000 mož. Sedaj lahko pošljejo v Indijo proti sovražniku 160.000 mož s 350 topovi in ostane še 136.000 mož v rezervi. Indijsko armado nameravajo Angleži pomnožiti s prostovoljci in poslati ojačenja iz Kanade, Afrike in Avstralije v Indijo.

Rusko-japonska vojska.

Poročilo iz Peterburga?

Nekateri, Rusom sovražni listi, priobčujejo sledeče poročilo „iz Peterburga“: „Akoravno je doslej vsa preko Londona

došla poročila o uničenju portarturskega brodovja, je vlada včeraj dobila lastna poročila, ki popisujejo stanje brodovja za brezupno. Brodovje je skoro gotovo popolnoma uničeno. Vzroka nedelavnosti je najbrže iskati pri poveljnikih. Kar se tiče stanja trdnjave, je japonska premoč prevelika, da bi bilo Steslju mogoče zopet vzeti „203 m. grič“. Edino, kar mu še preostaja, je, zadržati prodiranje Japoncev na jugu in vzhodu. Od uspeha topniškega dvo-boja zavise nadaljnje operacije generala Nogija.

Izguba portarturskega brodovja je učinkovala deprimirajoče na širše sloje ruske družbe. Vsako upanje na uspeh Roždestvenskega je izgubilo. Vladni namen, odposlati še tretje brodovje, smatrajo le za pomirjevalno sredstvo proti rastočemu razburjenju.

Peterburg, 13. dec. Vlada je dobila avtentično poročilo, da je portartursko brodovje popolnoma razdejano. Splošno je opaziti veliko pobitost. Včerajšnji cestni nemiri so pripisovati edino le temu razburjenju.

Angleška poročila o stanju portarturskega brodovja

iz Londona se glase: 13. t. m. Ker so vse ladje ruskega brodovja v Port Arturju, izvzemši „Sebastopol“, nesposobne za boj, so težke obležne baterije zopet pričele streljati na mesto. Goreti je pričel že drugi arzenal. Sedi se, da Japonci sedaj ne bodo pričeli z novim naskokom, ker japonsko poveljništvo hoče varovati čete. Trdnjava bo kmalo padla — po mnenju japonskih poveljnikov — ker bo blokada hujša. Japonci listi se ostro izražajo, ker so se ruski rušilci in torpedovke vsidrale pod bolniškimi ladjami ter tako izrabljajo varstvo zastave „Rdečega križa“. Japonci se trudijo, tako pišejo tokijski listi, da najnatanejšje drže genfska določila. Ako pa Rusi izrabljajo zastavo „Rdečega križa“, bodo Japonci zgrabili za energična sredstva, da to preprečijo in eventualno bodo Rusi nosili posledice. Za boj sposobnega moštva je v trdnjavi po japonskem mnenju še 6000—7000 mož. — „Standard“ poroča iz Tokia 12. t. m.: Iz verjetnih virov se glasi, da leži „Sebastopol“ pod varstvom baterij utrdb Mantansan, a je napadom japonskih torpedovk izpostavljen na milost in nemilost. Ruski rušilci so pobegnili med ruske bolniške ladje.

Američani o položaju Port Arturja.

V oficijelnih poročilih, ki so došla v Washington, se izraža mnenje, da bodo Japonci, ki se jim ni treba več bati portarturskega brodovja, poizkušali vzeti Port Artur, kolikor mogoče z malimi izgubami. Mogoče bo torej preteklo še nekaj mesecev, predno se bo izvršila kapitulacija. Baltiško brodovje — tako sodijo na japonskem — vendar ne bo moglo porabiti luke. Tudi za slučaj, da bi bilo japonsko brodovje uničeno, bi bila nevarnost za brodovje, ki bi hotelo pluti v luko, zaprt za minami in potopljenimi ladjami, prevelika, da bi si upal previden admiral ondi iskati zavetišča. (Ta trditev je precej prazna. Ruskim mornarjem je lega njihovih min dobro znana in je torej vojniška ruskih ladij popolnoma varna. Dne 10. avgusta je ruske brodovje po ponesrečenem izpadu neovirano zopet plule nazaj v luko.)

Mukdensko poročilo o Port Arturju.

Iz Mukdena poročajo berlinskemu „Lokalanzeigerju“: O Port Arturju so se izvedele zadnje dni tu ugodnejša poročila. — Utrdbeni pas je še nedotaknjen. „Grič 203 m.“ leži ravno pred zarezo med utrdbami Ankušan in Ičan; ed zahoda je izpostavljen ognju iz utrbe Palunšan katero morajo Japonci poprej prisiliti k molku, predno bodo popolnoma obvladali ono višino. Po tem pa seveda ne bo več mogoče vzdržati notranjega mesta in obeh luk. Vsled tega bodo posebno trpeli ranjenci, ker Japonci ondi več ne priznavajo „Rdečega križa“. Portartursko brodovje je izgubljeno, ako ne more iz luke, predno so Japonci popolnoma postavili na zavzeti višini svoje težko topništvo. Sploh je najbolj gotovo, da se prava kapitulacija niti izvršila ne bo, ampak da bodo posamezni oddelki utrdb samostojno nadaljevali boj.

Boji v Mandžuriji.

V Tokiu priobčeno uradno poročilo mandžurijskega nadpoveljništva poroča, da je ruska pehota v noči od 8 t. m. poizkusila napad na japonske prednje čete pri Sjatanku, a je bila odbita. Dne 9. t. m. zjutraj so Rusi poizkusili v bližini železnice ob Šahu drugi napad. Njihova moč je bila neznana; napad se je ponesrečil. Tretji napad se je pričel ob 5. uri zjutraj severovzhodno od železniškega mostu. Rusi, ki so bili polagoma ojačeni na en bataljon, so poizkušali obiti japonski krili ter obenem pričeli od Hančjavpe in Sufentaja strahovito streljati na japonske pozicije pri Lamutunu. O solnčnem vzhodu so bili Rusi odbiti. Izgube so bile na obeh straneh neznatne.

Japonski častnik, ki je došel 9. t. m. v Moji, je poročal, da se Rusi na levem krilu živahneje gibljejo. Na desnem krilu in v centru se pa ne godi nič važnega. Častnik je pripovedoval tudi nekaj šaljivih zgodbic o sovražnih predstazah. Iz glavnega stana mandžurijske armade se poroča 12. t. m.: Včeraj ob dveh zjutraj je napadel oddelke ruske pehote selo Pejtaicu, a je bil odbit proti severu. Včeraj popoldne je pričela streljati ruska artiljerija, ki je stala zahodno od Manpavšana, na sela Jaoutin in Taničjavcu. Obenem je pričela obstreljavati ruska artiljerija, ki je stala zahodno od Tašana, selo Pucaova. V nobenem slučaju obstreljavanje ni naredilo škode. Nadalje je napadla ruska konjica selo Manačej, na desnem bregu reke Hun, a je bila odbita proti zahodu. Izgubila je mnogo moštva. Japonci niso imeli izgub. — Reuterjev urad poroča od Okuove armade dne 11. t. m., da Rusi neprenehoma streljajo iz topov in pušk, nakar pa Japonci niso odgovarjali. — „Morningpost“ poroča iz Šangaja 12. t. m.: Japonsko desno krilo pri Šahu je pričelo prodirati proti severu. Poroča se, da se je pričel ljut boj.

Japonski napad na železniški most čez Šaho.

Iz Londona poročajo 12. t. mes.: Ob Šahu so pričeli Japonci v petek živahno obstreljavati ruske pozicije. „Birž. Vjed.“ poročajo 12. t. m. iz glavnega stana pri Mukdenu: Japonci so hoteli včeraj porabiti snežni vihar ter so pričeli prodirati ob dveh ponoči proti železniškemu mostu čez Šaho, ki ga imajo zasedenega Rusi; a to se jim ni posrečilo. Japonci so zadeli na hud odpor. Rusi so pričeli streljati iz pušk in obležnih topov. Kanonada je trajala do 6. ure zjutraj. Izgube na ruski strani so neznatne. Japonsko topništvo ni streljalo cel čas.

Japonci se naselijo v Mandžuriji?

Iz Mukdena se širijo vesti, da japonska vlada namerava v južni Mandžuriji naseliti 7 milijonov Japoncev, da Mandžurijo tesneje združi z japonsko. Japonska računa, da bodo naseljenci vplivali tudi na prebivalce severne Mandžurije.

Baltiško brodovje.

Pariz, 13. dec. „Petit Parisien“ priobčuje Roždestvenskega pismo na nekega peterburškega prijatelja, v katerem pripoveduje admiral, da brez ojačenja nemore pričeti boja z japonskim brodovjem.

Lizabona, 13. dec. 21 bojnih ladij ruskega baltiškega brodovja je došlo v Mosamedes (zahodna Afrika).

Kapitan Kladov.

Iz Peterburga poročajo 13. t. m.: Kapitan Kladov, čegar včerajšnja izjava je vzbudila veliko pozornost, priobčuje v „Rusi“ članek v katerem dokazuje potrebo, da se takoj odpošljejo vse gotove ladje v Azijo. On zagotavlja, da je imel od Kuropatkina in Skrydlova, ko je v avgustu zapuščal Vladivostok, naročilo, naj prosí, da se odpošlje še drugo brodovje. Skrydlov je zahteval takrat, da se odpošljejo vse ladje, ki so sedaj namenjene za tretje brodovje. On meni, da bo to brodovje še-le v avgustu ali septembru moglo odpluti.

Iz severne Koreje.

Iz Londona poročajo 13. t. m.: Zdi se, da so bile ruske čete tekom zadnjega meseca v bližini Posjetskega zaliva močno ojačane. Te se sedaj utrjujejo na severni strani reke Tumen. Doslej se je mislilo, da ni mogoče narediti mostu preko te reke, toda najnovejša poročila oporekajo temu.

Potopljena japonska križarica „Sajjen“.

Japonska križarka „Sajjen“, ki se je potopila pred Port Arturjem, je bila oklopna križarka, narejena leta 1886. v Stettinu za kitajsko vlado. Leta 1895. je prišla v roke Japoncem.

Ima 2481 ton ter hitrosti 15 vozlov. — Oborožena je bila z dvema 21 cm. topovima, zenim 15 cm. in šestimi 4.7 cm. brzostrelnimi topovi. Moštva je bilo na njej 200 mož. Njena bojna vrednost ni bila velika, a za blokado je izborna služila.

Jantajski premogovniki.

„Daily Telegraph“ poroča iz Soeula, da premogovnike pri Jantaju sedaj izrabljajo Japonci. Več inženjerjev so odposlali že tja iz Tokia.

Hulski dogodek.

Razsodišče, ki bo razpravljalo o hullskem dogodku, se bo sešlo, kakor se poroča iz Pariza, okrog 20. decembra.

Naslednik Aleksejeva.

Peterburg, 11. dec. Kot naslednika Aleksejevu imenujejo tu kneza Galicina, ki je zdaj generalni guverner kavkaškega okraja.

Generalno guvernerstvo v Mukdenu.

Peterburg, 13. decembra. Nemirovič Dančenko poroča iz Mukdena, da nameravajo tam ustanoviti generalno guvernerstvo. „Rusj“ poroča, da mandžurska ar-

mada rabi z velikim uspehom projektorje proti napadom Japoncev, kateri imajo v razsvetljenem pasu velike izgube.

Mednarodna pošta med Rusi in Japonci na bojišču.

Poročevalec „Standarda“ pri Ojamovi armadi poroča sledečo mikavno zgodenco: „Pred vojno črto japonske armade je grič z votlino. V tej votlini tabori podnevi japonska, ponoči pa ruska poljna straža. Ko se je nedavno zvečer umaknila japonska straža, je pustila v jami steklenico konjaka in uljedno pismo, v katerem so se Japonci pritoževali, da so zadnjič pustili Rusi votlino neosnaženo, kar škoduje zdravju obeh strank. Rusom je bilo pismo tako všeč, da so ponoči lepo osnažili jamo. Ko so drugo jutro zopet Japonci zasedli votlino, so našli rubel in pismo, v katerem so Rusi pisali, da prosijo za pojasnilo, ker so čuli o grdem ravnanju Japoncev z ruskimi vjetniki. Japonci so odgovorili, da ravna lepo z ruskimi vjetniki. Pismu so priložili fotografije, na katerih so bili naslikani ujeti Rusi, ko jim Japonci dele svalčice in pa okrepčila.

Stajerske novice

Š Proračun mariborske mestne občine. Stroški za l. 1905. so proračunani na 1.828.699 K; pokritje pa na 1.830.059 K; prebitek je torej proračunan na 1360 K. Tuji zakladi in ustanove, katere upravlja mariborska občina, znašajo 103.838 K. Zaklad meščanske bolnice znaša 7103 K, mestni ubožni zaklad 27.900 K, mestni šolski zaklad 45.060 K in nadaljevalna šola 12.917 K.

Š Župani celjskega okraja prisodnili. Poročali smo zadnjič, da slovenski župani in občinski zastopniki neprijetno občutijo, da se jih vabi k c. kr. okrajni sodnji v Celje na dne 17. decembra z nemškim pozivom. Vsled tega nameravajo vsi narodni župani odrediti udeležbo, kar je iz narodnega stališča popolnoma prav. Edini „nemški“ župan celjskega okraja je bil Karel Gorišek na Teharjih in edini ta se je lani na enak poziv odzval. Kaj bode storil letos, ko se je županstvu odpovedal, je velika uganka. Gotovo mu bode žal, ako ne bo imel prilike g. dr. Schütteleinu pokazati, kako izvrstno nemški zna.

Š Isprememba posesti. Hišo št. 22 v Graški ulici v Celju, znano pod imenom „konvikt“, je kupil od bratov baronov Lemprich trgovec gospod Anton Kolenc za 66.000 K, ter se otvorijo v pritličju te hiše trgovinski prostori.

Š Smrtna kosa. V soboto zvečer je za legarjem nanagroma umrla 16letna edina hčerka znanega narodnega stavbenega podjetnika Ferd. Goligranca v Gaberju pri Celju.

Š Šmarski svetnik Wagner se je odločil glede zemljiške knjige, da se zavrne vsako slovensko vlogo, v kateri ne stoji ime katastr. občini Zehleinitz ali Ponigl, ampak grdi slovenski besedi Slivnica in Ponikva. Upamo, da bo pravosodno ministrstvo vključ Gleibachovi komandi vedelo naučiti g. Wagnerja, da bo razumel, kaj je Ponikva ali Slivnica.

Š Nemška obstrukcija na Teharjih. Tako modrih politikov svet ni kmalu videl, kakor so teharski „Nemci“. Pač se je že večkrat slišalo, da je v kakem zastopu manjšina obstruirala ali celo odložila odborništvo, da bi se pa večina kujala take hudo, da bi kar prestovoljno izročeno ji zastopstvo zavrgla, to so teharski „Nemci“ privikar svetu pokazali. Pretekli teden je eden izmed teh modrih gospodov vzel pero v roke in je pisal okrajnemu glavarstvu v Celje pretresljivo pismo: „Nas o s e m (namreč „Nemcev“) izstopi iz občinskega odbora.“ Ni pa navedel nič imen, da bi se vedelo, kdo je ta osmerica, ki je postala gospodstva tako zelo trudna. In šele glavni „Nemec“ župan Gorišek! Tudi ta se je tako ujezil, da je kar kratkoma županstvo odložil. In zakaj neki vse to? Možaki se kot „Nemci“ pred tremi leti zmagali pri volitvah in takrat so obljubili, da bodo neskončno modro gospodarili. Te obljube pa niso izpolnili, ampak so tako daleč zabredli, da na vsak način morajo občinske doklade zelo povišati. Tega se pa možaki boje, ker so volitve pred durmi in strah jih pretresa, ker bodo morali račun dajati. Vložili so na okrajni odbor prošnjo, naj se jim dovoli, da račune šele po volitvah predložijo. Okrajni odbor je pa to zvito prošnjo seveda zavrnil. Imenik volivcev so tako krivično sestavili in nepostavno po reklamacijskem roku toliko svojih volivcev pripisali, da moramo pač po vsi pravici pričakovati, da bodo pritožbe Slovencev zoper to postopanje ugodno rešene. Ker oblast pritožbe ni kar čez noč zavrnila, so se „Nemci“ še huje ujezili. In zdaj so izstopili! Toda dan obračuna vseeno pride in upamo le, da bodo slovenski volivci z „nemškimi“ mogotci prav pošteno obračunali.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. dec.

Končna zmaga na Drtiji. Pri tretji volitvi 31. avg. so naši vrli možje II. razred popolnoma osvojili. V I. razredu smo imeli 13 proti 14 glasovom, ker je komisija zavrgla pooblastilo Cecilije Kruljec, češ, da se v resnici imenuje Lucija. Ta slučaj nam v pravi luči priča, kakšnih pripomočkov se je posluževala liberalna stranka ves čas, da bi se obdržala. Županstvo je pač tudi pri sestavi volivne liste dobro poznalo svojo najbližjo sosedo in njeno ime, seveda pa tudi mišljenje. V rekurzu se je zahtevalo opravičenje njenega glasu in zrebanje odbornikov pri c. kr. dež. vladi, ker je volivna komisija izgubila zadnje zaupanje. Rekurzu se je ugodilo in vlada je zaukazala nove volitve za I. razred. V torek, 29. novembra, zvečer so prišli naši volivci na to, da je volitev na občinski deski razpisana na četrtek, dne 1. dec. Torej ni bila nič izključena, kakor dosedaj vedno. In tako zopet nov zvijačen poizkus! Brzajavni protest in osebna pritožba v imenu volivcev pri c. kr. okr. glavarstvu ni nič pomagala. Bilo je treba iti v boj! Razžaljeni vsled zavrtnega napada so naši prikorakali pogumno, in zmagali s 15 proti 13 glasovom, in tako naredili konec nasilnemu, nadutemu liberalnemu gospodarstvu na Drtiji in v moravski dolini. Gosp. grajščak, Povše, brzajavno povabljen, ni mogel več ne osebno priti, ne pooblastila poslati. Zato pa je bilo po prvem neprijetnem iznenadenju njegovo veselje vsled zmage gotovo veliko, kot vseh volivcev. Veselje nad zmago po poldrugo leto trajajočem boju je bilo nepopisno. Zavednim možem čast in slava!

Zelena zavist kolje „Narodove“ pišače, da se lažejo že več, nego more najzanesljivejši liberalci verjeti. V soboto pridruša liberalce, da naj nikar v „Slovenca“ ne inserirajo, ter se laže, da ima „Narod“ petdesetkrat toliko odjemalcev kakor „Slovenec“. No, naj le liberalci primerjajo sami, koliko se „Slovenca“ bere po slovenskem svetu in koliko „Naroda“, pa bodo videli, pri čem da so! „Narod“ beró samo liberalci, „Slovenca“ pa vsi. Kaj bi pa rekli nekateri liberalci, ko bi mi enkrat priobčili imena tvrdk, ki trdovratno le v „Narodu“ inserirajo, dasi — ne zaničujejo „klerikalnega“ denarja. Če nas bo „Narodova“ sodrga preveč jezila, bomo to nemara še naredili...

Deputacija Vegovega odbora pri naučnem ministru. Naučni minister Hartel je sprejel deputacije Vegovega odbora, ki je obstojala iz gospodov državnih poslancev Povšeta, Ferjanciča, podpolkovnika Tomšeta in majorja Bezeljaka, jako prijazno in obljubil, da bo naučno ministrstvo prispevalo po možnosti za Vegov spomenik. Naučno ministrstvo je tudi že imenovalo ude umetniške komisije, ki ima nalogo, ministrstvu poročati o Zajčevem osnutku Vegovega spomenika.

Osebnosti. Nevarno je zbolel zlato-mašnik č. g. Matija K o š a r c v Radomlju, bodi duhovnim sobratom priporočen v molitev. — Na Hemcu je definitivno nameščen dosedanj učitelj g. Miroslav Praprotnik (bila je v tem oziru namreč v „Slo.“ neka pomota).

— Iz Skofje Loke, 8 dec. Zelo lepo se je obnesla slavnost v proslavo Brezmadežne v uršulinski cerkvi. Zlasti v predvečer praznika je bila vsa nunska cerkev — posvečena Brezmadežni — bogato razsvetljena. Do 400 sveč je gorelo od 7.—8. ure na pročelju cerkve. Bila je ta slavnost skupna za vso loško župnijo. Na praznik sam je bila ob 7. uri slovesna s v. maša, pri kateri so peli novo Foersterjevo mašo, ki jo je skladatelj sam posvetil uršulinskemu samostanu. Mnogo, mnogo je pripomogla ta krasna maša k proslavi lepega praznika. Kdor hoče imeti divno in pa res pravo ceciljansko petje, pa ima samo ženski zbor, naj seže po tej skladbi. Ljubiteljem prave cerkvene glasbe jo prav toplo priporočamo, posebno pa ženskim zborom. Sestavljena je za četverglasni ženski zbor. Vsa šolska mladina je imela ob pol 11. skupno sveto mašo in posvečenje Brezmadežni v nunske cerkvi. Ganoljivo je bilo slišati male gojenke otroškega vrta in prvega razreda, ki so tako ljubko

pele lepo pesmico v čast Brezmadežni. Nato se je skupno molila posvetivna molitev, nato kratek pa jednat nagovor na mladino in sv. maša. Slavnost pa je zaključila zvečer ob 5. uri predstava in deklamacije v prostorih „Katol. izobraževalnega društva. Lepo, ubrano petje deklariše Marijine družbe, ki se je prvič pokazala v javnosti, docela dovršena deklamacija Silvija Sardenkove: „Solncu mojega dneva“, ki so jo prednašale zelo dobro učenke zunanje uršulinske šole, je otvorila to večerno slavnost. Na to pa je sledila igra: „Na Marijinem srcu“. Kdor je videl te težavne in dolge vloge in tudi videl točno in dovršeno proizvajanje, moral se je čuditi. Nekatere igralko so rešile svojo vlogo skoro mojstrsko. Omenimo samo: branjevko in grofico Doloroso. Pa tudi druge so častno rešile svojo nalogo. Prekrasno igro priporočamo zlasti odrom na deželi. Skofješki Marijini deklariški družbi pa kličemo: Brez strahu tako naprej in pa kmalu se zopet oglasite.

— **Predor skozi Karavanke.** Dela pri novem predoru napredujejo le počasi, ker delavci trumoma zapuščajo delo, kar se je zgodila zadnja eksplozija. Predreti morajo še 200 metrov skalovja, katero delo so mislili dovršiti do Božiča, a sedaj bo delo trajalo najbrže do Velike noči.

— **Nedeljski počitek za zdravnike.** Društvo zdravnikov v Žatcu na Češkem je sklenilo, da ob nedeljah ondotni zdravniki ne bodo ordinirali, izjemši v najnujnejših slučajih.

— **Za tiskovne razmere na Hrvaškem** sta značilni dve besedi, kateri stojita na čelu zadnje številke gospičkega „Hrvata“. Glasita se: „Tretje izdanje“.

— **Cena živine na zagrebškem trgu** je bila pri meterskem stotu: volj od 54 do 72 K, krave 42 do 52 K, prešiči 80 do 96 K, teleta 72 do 80 K. — Mesarji v Zagrebu so prodajali kilogram goveje mesa K 1.12 do K 1.40, telečje meso K 1.12 do K 1.40, prešičevo meso K 1.12 do K 1.40.

— **Is Vrhnike.** Pri že nesklepčni zadnji občinski seji — manjkalo je že precejšnje število obč. odbornikov — privoščil si je g. Lenarčič „Slovenca“ čes, da so bili napadi na g. župana v zadnjem našem dopisu „Razmere na Vrhniki“ neopravičeni ter je končno predlagal, da se naj g. županu izreče zahvala za njegovo trudopolno delovanje v blagor občine. Gosp. govornik ni nobene točke poizkušal ovreči, ker je sploh ni mogel, ampak je kar s splošnim zanikanjem hotel ublažiti opravičeno razburjenje prizadetih davkoplačevalcev. Pri tem vodil je sejo naprej gosp. oče župan, dasi je stvar njega zadevala in bi on moral takrat sejo zapustiti in vodstvo iste izročiti podžupanu. G. Lenarčič je pri nesklepčnosti občinskega zastoga kar sam dal predlog na glasovanje in konstatiral, da je predlog sprejet, seveda pa ni povedal s kolikimi glasovi, ker si ni upal kajti bilo je premalo navzočih odbornikov. Tudi moramo konstatirati, da predlog ni bil soglasno sprejet, kakor je v zapisniku zapisano in da je celo dvomljivo, če je polovica navzočih odbornikov pri glasovanju roke vzdignila. Marsikateri, kojemu ta predlog ni bil po volji bi rad iz občinske pisarne pete odnesel, ako ne bi bil občinski sluga postavljen pri vratih za stražo. Če se g. župan s tako klaverno zaupnice zadovolji, je že znamenje, da nima on in od njega odvisni odborniki pravega pojma, kako se delajo zaupnice, da v resnici odgovarjajo svojemu namenu.

— **Odlikovanje.** Tvrda Jankó Traun izdelovatelj patentirane cementne zarezne strešne opeke na Glincah pri Ljubljani je odlikovana na letošnji mednarodni razstavi v Parizu za razstavljeno zarezno cementno strešno opeko z zlato medaljo, z diplomom in častnim križcem, to je najboljši dokaz za priporočilo te izborne opeke od te domače tvrde.

— **Pri občinskih volitvah v Ribnici** so v I. in II. razredu zmagali liberalci.

— **Razpisane so učiteljske službe** v Žireh, Košani, Godoviču. — Služba s o. d. sluga je razpisana pri sodišču v Ribnici, pri sodišču v Kočevju pa služba pisarja.

— **Obsojani mešetar s človeškim mesom** Iz Pueblo, Colo. v Ameriki se poroča, da je bil tamkaj Slovenec Ant. Suklje, doma iz Suhorja na Kranjskem, kaznovan v plačilo globe 50 dolarjev in pokritje stroškov, ker je vzdrževal v mestu zloglasno hišo. Sodišče mu je odvzelo tudi pravico izvrševanja gostilniške obrti. V Sukljeve hiši so se shajale bele in zamorke.

— **Ali je nova šola v Jaršah potrebna?** Poroča se nam: V ponedeljek je bila komisija, ki je gledala prostor, kjer bi imela stati nova šola. Ne vemo, ali so vsi občinski odborniki prepričani o potrebi nove šole, to pa vemo, da marsikdo ne ve, koliko stroškov bi občini prizadala nova šola. Recimo, da bi stavba sama stala 8000 kron, letnih stroškov bi bilo gotovo čez 200 kron, in to bi taka majhna in revna občina

težko zmagovala. Jarše so komaj dober četrtr ure oddaljene od Mengša, in to je bil poglavitni vzrok, da sta deželni šolski svet in ministrstvo odbila prošnjo za novo šolo, ker ni razdalje štirih km. — Pa tudi učni uspehi so gotovo na štirirazrednici, kot je v Mengšu, kjer delujejo izvrstne učiteljske moči, veliko boljši, kot bi pa bili na enorazrednici v Jaršah. In če bi hotel kak nadarjen deček dalje študirati, kam bo šel iz enorazrednice? Ibi bi moral še na štirirazrednico v Mengeš. Šola v Mengšu se mora razširiti, to je gotovo; in če k temu prispeva tudi občina v Jaršah, tedaj bodo gotovo manjši stroški in večja korist, kot bi se pa dosegla z enorazrednico v Jaršah. Mi damo to občinskim svetovalcem v Jaršah in drugim posestnikom v premislek, dokler je še čas.

— **Dopust vojakom.** Vojno ministrstvo je z odlokom z dne 2. dec. 1904, oddelek 2, št. 9576, sledeče ukazalo: Vsem podčastnikom in poddesetnikom sme se na vsaki dve leti dovoliti dopust skupno na dobo deset dni. — Onim podčastnikom, ki služijo čez postavno dobo, se lahko dopust razdeli na dve leti, a tako da ena dopustna doba ne presega 8 tednov naenkrat. — Če le ne ostane ta potrebiti ukaz samo na papirju, ker vojaška oblastva „iz službenih ozirov“ prepogosto zavračajo še tako utemeljene prošnje. Dobrodošel bo omenjeni odlok starišem, kateri med najnujnejšim poljskim delom lahko prosijo dopusta za svoje sinove.

— **Is Kamnika.** Predstava „Lurške pastarice“, katero je priredilo društvo „Kamnik“ v Kamniku v nedeljo, 11. t. m., je vrlo uspela. Deklamacijo prologa je izborna izvršila učenka M. Zargi, katerej je sleherni beseda prišla prav iz srca. Tudi igralko so dobro izvrševale svoje vloge, zlasti domača učiteljica Mina, in Barba, grajskega oskrbnika žena, katera je s svojim popolnoma naravnim kretanjem vzbujala veliko veselost. Obilna udeležba in splošna pohvala daje društvu vedno večjo vneto za slične vpriporitve, udeležencem pa vedno večje zanimanje za društveno delovanje.

— **Ubegli prisiljenec.** Marko Gospodarič, bivši rudokop z Mirne, sedaj prisiljenec, z radi tatvine in vlačuganja že večkrat kaznovan, je delal z oddelkom prisiljenec na Javorniku. Ker si je pa želel prestosti, zato je pobegnil od svojega oddelka. Dobro je vedel, da ga bodo orožniki v njegovi tedajni prisilniški opravi kmalo zalotili, zato je porabil priliko pri Otočah, da za nekemu delavcu, kateri je delal na železniški progi, izmaknil suknič, telovnik in žepno uro z verižico. Vse to obdolženec odkrito priznava. Sodni dvor ga je obsodil na 7 mesecev ječe.

— **Is Kropo.** 10. dec. Nekdo silno napada našega gospoda župnika v nedeljskem „Gorenjcu“ in v „Narodu“. Vse, kar se slabega zgodi v Kropi, hoče ta liberalni dopisnik kriviti župnika. Nič dobrega ne najde na njem. — Mi bolj pametni ljudje pa vemo kaj nam je naš gosp. župnik. Precej, ko je pred 12. leti prišel k nam, dobil nas je brez dela in nekatere družine brez živeža. Dobil je živeža in denarja. Sam nam je to delil. „Narodov“ in „Gorenjčev“ dopisnik, kje ste bili takrat? Ustanovil je zadrugo, trudi se zanjo, od katere pa nima nobene hvaležnosti. Bila je na propadu. Prišla ji je pomoč od naših zavodov, da jo reši pogina. Klerikalni denar! Zato se dopisnik sedaj v sporazumnosti zadrugi udov, bolj rečeno uradnikov šopiri po lib. časopisih in povzdiguje sedanjega klerikalnega (??) župana v Kropi. Ko bi ne bili tem uradnikom še o pravem času prišli revizorji na pomoč, bi bili šli vsi na boben. Zato je pa naš župnik zapustil zadrugo, ker je vedel, kako se dela v pisarni. Vse pa še danes, kaj je počel dopisnik in njegovi so-trudniki. Le prisilite ga, da vas opiše po časopisih! — Kako je skrbel naš gospod župnik v nesreči požara. Bili smo največji reveži. Vsak je le pri gosp. župniku iskal pomoči in podpore. Radi pripoznamo, da ni bilo polovico hiš pozidanih ali vsaj tako ne, ko ne bi bilo gosp. župnika. Za reveže, cerkve in sploh za Kropo je gosp. župnik pridobil v 12. letih svojega službovanja čez 40.000 K. Zdaj pa hoče liberalni sinček, kateri je vže sodčke drugih, po grlu poganjat, naj se pametni ljudje njega poprimemo, svojega župnika pa popustimo. Pokažite, kaj ste za nas storili? Vaši dopisi nas ne bodo premotili. Poznamo tiče, ki se hočejo s tujim perjem bahati!

— **Agitacija za odpad.** Z Goriškega se nam piše: V lepi, toda revni Furlaniji na Primorskem, torej daleč od nemškega „Rajha“, postavila je že precej časa semkaj neka grofica Latur svoj protestantski zavod. V ta zavod sprejema ne samo revne furlanske otroke, da jih ponemčuje in vkrade sveti katoliški cerkvi, ampak — tudi uboge slovenske reve, katere „pripekla“ po vseh mogočih načinih na naših slovenskih tleh. Da, kakor je iz gotovih virov znano, je v tem zavodu več slovenskih nego

furlanskih otrok. Zlasti iz Vipavske doline je mnogo sirot v tem zavodu. Istina je, da tudi goriški pastor prav skrbno obiskuje svoje ovčice po nekaterih krajih Vipavske, čeravno še ni veliko njih število. Slovenci, pazite! Pravi se in govori, da bo kmalu kupil nek sorodnik omenjene luteranske grofice še drugo in sicer prav veliko posestvo. In zakaj ga bo rabil, ako ne zopet za širjenje protestantizma? Ali ni nobenega Slovenca, ki bi v svoji imovitosti toliko premogel, da bi prekinil to kupčijo s svojim kupom? Koliko dobrega bi s tem storil katoliški in slovenski stvari! Če je sedaj zamujeno, bodo zanamci morda stoletja in stoletja čutili. Ali ne bi kazalo, da se ustanovi kako katoliško društvo, ki bi skrbelo za take otroke?

— **Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** naznanja, da bode znova za edlo učiteljsko mesto na družbini peterorazredni deški ljudski šoli pri sv. Jakubu v Trstu. Vsi oni kompetenti in kompetentije, ki so se za to mesto potegovali povodom prvega razpisa meseca oktobra, in ki še danes reflektirajo na to mesto, se opozarjajo, da vpošijejo priloge svojih prvotnih prošnji do 20. t. m. Oni pa, ki ne reflektirajo več na to mesto, izvolijo naj to na dopisnici naznaniti. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 10. decembra 1904.

— **Is Tomišlja.** Dan 27. november je bil za našo župnijo važen in prijeten dan in ga bodo pomnili še naši potomci. Ljudje ne morejo pozabiti, kako prijetno je bilo. Naša iskrena zahvala prevzvišenemu gosp. knezoškofu, ki so nam izkazali to čast in veselje, da so sami prišli novega prvega župnika g. Jožefa Knificia instalirat, župnijo pregledat in Marijino družbo vpeljati. Prevzvišenemu gospodu knezoškofu so ljudje pripravili kolikor mogoče dostojen sprejem, akoravno nam je do petka dež nagajal. Osem fantov je jezdilo Prevzvišenemu na konjih do Bresta nasproti, pozdravili so jih pred vasjo župnik, oba župana, šolski voditelj in šolska deklica. Postavili so v vseh vaseh nad 40 večjih mlajev, dekleta so pletla vence za napise in cerkev. V cerkvi je bilo posebno ganljivo, ko so ljudje videli, kako se vrši instalacija in so vse razumeli, ker se je vršila v slovenskem jeziku. Prevzvišeni vpraša župnika: Kaj želite? Ta odgovori: Umeščen biti. Prevzvišeni vpraša: Ali imate pravico? Župnik odgovori: Imam. Prevzvišeni: Naj se prebere! Nato tajnik prebere dekret ustanovitve župnije. Župnik nato moli tridentinsko vero, prišeže na evangelij, prevzvišeni mu da na glavo biret, ključ v roko, štelo okrog vratu in ga posadi na stol ter razloži vsak teh obredov ljudstvu. — Mnogo nepotrebnega pisanja je bilo od nasprotne strani po „Nar.“, mnogo rekurzov so vložili liberalci. A zdaj je dobra stvar zmagala in ljudstvo je s tem zadovoljno. Bog daj, da bi nova župnija obrodila v dušnem in kulturnem oziru obilo sadov!

— **Lov na vola.** V Škofji Loki je ušel velik vol mesarju M. Hafnerju. Ubral jo je naravnost po Selški dolini proti svojemu domu. Seveda so mu bili zasledovalci ves čas za petami. Bilo je to ravno na dan 24. novembra, ko je bila Sora silno narasla. Ko so bili zasledovalci volu že blizu, skočil je ta naravnost v Soro, da bi jo preplaval. Valovje pa ga je odneslo na prod sredi reke Sore. Kakor kakšen samotar je hodil po otoku, okoli njega pa je burkala Sora svoje valove. Na obrežju pa so premišljevali, kako bi prišli do vola. Iz vasi Praprotno so prinesli dolge lestve in vrvi, da bi naredili zasilen most čez vodo in potem potegnili vola čezenj. Pa ni šlo, ker je bila voda prevelika. Vola pustiti sredi Sore tudi ni kazalo. Začeli so ga s kamenjem poditi, a vol se ni zmenil. Slednjič pa sklene eden izmed Praprotničanov, po imenu Lovro Rant (Kosmov), da gre nad vola. Privezali so ga na vrv in Lovro se je zakadil v vodo, ki ga je pa takoj zagnila. Hitro so potegnili zopet nazaj vsega premočenega. Poguma pa ta mladenič le ni izgubil in podal se je še enkrat v vodo s pomočjo dolgega kola. Posrečilo se mu je priti na otok k volu. Začel ga je poditi, a vol se ni zmenil. Vrgel je nekaj kamnov vanj. Tu pa se obrne razjarjena žival proti mladeniču in z groznim tulenjem se zapodi proti njemu. Rant mu je komaj ušel. Potem pa se vol le ustavi. Pri Sori čakajoči so bili v strahu, če žival podere Ranta v vodo, in nekateri so mu klicali, naj gre nazaj. Vendar pogumni Lovro ni šel, temveč zažene še enkrat velik kamen volu naravnost med roge in s povzdignjenim kolom se zapodi proti njemu. Sedaj se je vol ustrašil, se zasukal in planil nazaj v vodo, ki ga je kar zagnila. Šele čez nekaj časa so pomoleli rogovji z glavo iz vode. Vol je planil potem proti bregu. Tu ga je zgrabil za jezik Janez Kankelj z Bukovice in ko bi mu ne prišli hitro na pomoč, bi ga vol spravil v deročo Soro. Ko so ga potem dobro prijel, se je zopet ustavljal iti naprej. Silno je tulil in brcal okoli sebe. Vendar je bil slednjič premagan in odgnan v Loko, kjer je

skozi mesto tulil tako, da so ljudje kar gledali. Pa tudi v mesnico ni šel rad in ko maj se jim je posrečilo, ga spraviti pod nož. Mesar Hafner je obdaril pomagače pri tem lovu na vola, ki bi bil lahko pokončan nekaj ljudi. Vol je bil vreden 320 kron.

— **Novo veliko elektrarno** zgradi neka ogrska tvrdka pri Mostah na Gorenjskem. Oddajala bo elektriko menda tudi v Ljubljano. Iz tega so menda nastale govorice o „Novi Panoniji“.

Ljubljanske novice

Kuku sma gun'ted'n Kleinoschega preublač'val'

(Pr'pouduje Zbodarju Žan iz Pulan.)

Veja, ampak u Iblan' ni blu, k' sa nather' mlad' g'spudi nared' ena imenitna večerja gun'ted'n. Mene sa angažeral', k' s'm en kic en'ga kelnarja pu let' ub nedelah, drgač' ub delunkah pa časupise ukul' nos'm. B'l švoh je, in učas'h se more jermen čez pas mal' prtegn't', ampak krómarm pa že puznaja, zatu me tud' pu zim', če je kej pusebn'ga, p'ste puklicat', de pumagam. Gun' dan me pride Huga iskat, pa m' je pusodu en gul'dinar, de s'm soja črna sukna, k' je št'derala, v'n rešu. „Le glej“, m' prau Huga, „de ga 'uš dobr' špilu, tu na'u kar t'ku.“

K' s'm zvečer k'e pr'sou, sa b'li že eni skupi. Ed'n je biu tam, k'sa rekl', de j' en grdakter al' učas'n'kar. Polej je biu en doug', k' čist pulberan pu gasah leta, mi mu kar krat'k' prauma Englander. Pa še en doug' g'spud je biu, k' je zmeri z v'ržinka u ust'h na plac' za videt', prauja, de 'ma tam ublast. Polej je biu en debu, k' 'ma pu let' zmeri lupar ud ta nouga žogajna u rokah.

U kuh'n' se je pekl' in cvrl' in kuhal', jest b' imu za ceu mes'c dost'. Tud' šampanca sa fremal', sma ga mogl' pr'praulat'. Sa rekl', de 'u Kleinoschegu dost' dober, k' je b'l pu cen', ampak, de 'u imenit'n za videt', sa naroč'l', de mor'ma use etikete dol' pustrgat' in ud star'h, prazn'h Heidsieckuh flaš sma mogl' etikete l'pu udmakat', pa j'h na miest' Kleinoscheguh na gune flaše dajat'. Grozn' drage sa b'le pol tiste flaše za videt'.

Use more b't finu, sa rekl', ker prideja dame.

Že neki dni' pred sa puvabil' dame, k' pr' glediš igraja. De b' b'l gutou' pr'sle, sa jim dal' neki večeru, keder sa igrate, lepe puselce na uder. Tist dan sa pa k skušen u glediše puslal en'ga čluveka, de nej en'mal' zundera, al' prideja dame, al' ne Pa je pr'sou nazaj s pošta, de gvišenga se še n'č na ve.

Ampak pu konc' sa b'li pa tist' večer usi. Tist' grdakter je kar puzabu na use klerikalce, k' drgač zmeri čezne zabaula. Englander se je smeh širu pu cel'mu ubraz', kok'r je doug, eden mu je reku, de je n'e-gou smeh en kilometer doug, pol sa se pa ta drug' smejal', on je biu pa hud. Gun' g'spud iz placa je pa ena v'ržinka za ta druga puku. Guvur' sa tud', kuku de b'ja pel', ker brez petja ni n'č. Pa nisa mogl' n'č prou sk'p spraut', sam' tu sa pugruntal', de bu mogu grdakter šustarbas prepevat'.

Le dame nisa 'tle prid't'. Ni jih b'lu, pa jih ni b'lu. Ura, k'b se b'la mogla pujud'na začet', je že b'la. Gutou, sa rekl', je k'du dame udguvuru. Englander je reku, de 'u tist'ga kuntraheru, sej b' biu že hmal' tri duele mou, de b' mogl' kar za tiste, k' jih biu že on lohka pr' duel'h pihnu, en puseb'n britof nar'dit'. On mu bu že pukazu tist'mu. G'spud iz placa sa računal, kakšne sa tržne cene pr' kupun'h, de b' pol pr' račun' use glahk' šl'. Mi sma pa le zdihval', de b' dame še na pr'sle, k' etikete nisa 'otle iz prazn'h Heidsieckuh flaš dol', in sma jih šeli kumi en par Kleinoscheguh preublekl'.

Naenkrat pa se udpreja urata in notr' stop' en pustršč'k. Na, kar usi sa pugledal'. Pr'nesu je od usake puvabl'ene dame en pis'mček. Usaka je neki pisala, use pa sa rekle, de nej n'kar na misl'ja ti g'spudi, de buja one na večerja hudile h g'spudam; kaj s' nek' ti od n'h misl'ja.

Na, ga že maja! Zdej sa bli na dil'c'. Kar n'č nisa en čas guvur'l'. Pol je pa hitr' ed'n začeu na nas upit': „N'č več Kleinoschega preublač'vat', nehite, boma brez šampusa!“ Pol sma pa nehal preublač'vat'.

Eden je b'l tih' reku: „B'ja že vidle, k' jih b'ma strgal!“ Polej sa pa jest' začel. Pel' pa n'č nisa.

Ampak tu j' pa res, de j' Kleinoscheg, če se ga preubleče u Heidsiecku gvant, h'du imenit'n za videt', jest b' s' kar mislu na biu, pa s'm že velik' vidu. Clouk se zmeri kej nauči.

Še enkrat zadeva dr. Stora. Po sklepu večerajšnje lista smo o dr. Storu izvedeli še sledeče: Ko je dr. Stor zoper gospoda Wölflinga radi K 25.000 vložil tožbo, je g. Wölfling dan pred določeno razpravo prišel k dr. Storu. Naraslih tožbenih stroškov gospod Wölfling takrat dr. Storu ni plačal,

temveč napravil je čez detično, od dr. Stora gotovo ne ravno nizko izračunjeno svoto zadolžnico. Kakor včeraj poročano, je dr. Stor drugi dan gospoda Wölflinga kontumaciral, dasi je bilo dogovorjeno, da k obnavljanju nima priti dr. Stor. Pri razpravi si je pustil dr. Stor tožbene troške za razsodbo priznati, torej iste troške, glede katerih je imel od gospoda Wölflinga zadolžnico. Najlepše je pa to: Dr. Stor je troške na podlagi zadolžnice zoper gospoda Wölflinga še posebno vložil, dasiravno mu je te troške deželno sodišče že v pravdi radi K 25.000 priznalo. Radi tega postopanja se je zoper dr. Stora vršila preiskava zavoljo hudega goljufije; preiskava bila je ustavljena.

Javno predavanje Včeraj je v „Slov. kršč. soc. zvezi“ nadaljeval č. g. dr. Jerše svoje zanimivo predavanje o človeških temperamentih. Ljudje so si različni po telesnih, pa nič manj po dušnih svojstvih. Vzrok tega pojava je v različnosti telesne konstitucije. Na tej razliki slone štiri različni temperamenti. Ti so: sangvinični, kolerični, melanholični in flegmatični. V šalji obliki je označil svojstva vsakega temperamenta posebej, kar je občinstvo posebno zanimalo. Primerjal je temperamente med seboj ter kazal vsacega solčno in senčno stran ter njegovo vrednost. Posebno izobraževalni in zanimivi so bili namigljivi, kako treba občeovati z ljudmi raznih temperamentov. Na temperament vplivajo zunanje okoliščine: klima, hrana, nebo, letni čas. Čistih temperamentov ni, ker se mešajo med seboj ter zlivajo eden v drugega. Temperamenti se preminjajo po nekoliko v različnih življenjskih dobah. Otrok je sangviničen. Mladenič sangvinično koleričen. Mož koleričen starček melanholično flegmatičen. Predmet predavanja je bil tedaj vzeti iz praktične filozofije, katera ljudstvo posebno zanima, ker se v tej filozofiji uči spoznavati samo sebe. Predavanja se je udeležilo izredno veliko število občinstva. Želeli bi, da g. doktor v kratkem zopet predava, ker se občinstvo za njegova predavanja jako zanima, kar kaže tudi z obilno udeležbo.

Grozna nesreča. Sinoči po 11. uri se je ponesrečil 35 let stari oženjeni sprevodnik južne železnice Ivan Likovič, doma iz Preserja, okraj ljubljanska okolica. Nesrečnež je prišel pod vlak, ki je pripeljal iz državnega kolodvora na južno železnico. Gosp. Simončič mu je zaklical: „Pazi, vlak pride!“, a bilo je prepozno. Vlak je Likoviču odtrgal glavo. Truplo se prepegljalo v mrtvašnico k sv. Kristofu. Zapuščena vdova s štirimi otroci, od katerih je najmlajši šele pred par dnevi prišel na svet.

Vincencijeva družba. V nedeljo 11. t. m. je obhajala družba sv. Vincencija Pavljana društveni praznik na čast brezmadežnega spočetja M. B. v Marijanišču. Zjutraj je imela o pol 7. uri tu sv. mašo s skupnim sv. obhajilom in zvečer ob 6 navadni društveni shod, katerega je počastil in oveselil s svojo navzočnostjo društveni pokrovitelj presvetli knez in škof Anton Bonaventura. G. prelat Janez Rozman je po običajni molitvi govoril o razmerju in zvezi, v kateri je presveta Devica Marija z reveži kot usmiljena in dobrotljiva pomočnica v dušnih in telesnih potrebah. V imenu Vincencijeve družbe je čestital gospodu Jan. Nep. Roegerju k najvišjemu odlikovanju z zlatim križcem s krono. Odlikovanec se zahvali za voščila ter obeta, da si bo prizadeval tudi nadalje še ostati veran sinu matere katoliške cerkve, skrben sotrudnik Vincencijeve družbe in zvest podložnik presvetlemu cesarju, kateremu na njegov poziv zakličejo navzoči navdušeno trikrat „živijo!“ K sklepu spregovoril presvetli društveni pokrovitelj, premilostljivi knez in škof spodbudne besede zbranim Vincencijevim bratom in priporoča požrtvovalnost in stanovitnost v njihovem delovanju, ter jih spominja na besede Kristusove, da onim, „kateri dajejo lačnim jesti, žejnim piti nage oblačijo i. d. je pripravljeno nebeško kraljestvo“, poslednjič jim pa podelili sveti blagoslov.

Podpore pri finančnem ravnateljstvu. Glede na popravek navedene oblasti v predvčerajšnjem listu samo tole pojasnilo: Finančno ravnateljstvo je letos dvakrat na k a z a l o podporo nekemu finančnemu uradniku. Pri tem ostanemo, kdo je podporo dovolil, je za nas vse eno. Nočemo dlak cepiti, ker za to nimamo časa. To prepustimo drugim. Zglašali se nismo radi podpore, omenili smo le pri tej priliki, da se naj pri razdelitvi običajnih podpor ne pozabi nižjih uradnikov in slug. Finančno ministrstvo dovoli vsako leto gotove zneske za podpore, toda teh se nikdar ne porabi, dasiravno je dosti potrebnih. Zakaj se po drugih kronovinah drugače ravna? Kar se pa remuneracije višjega funkcionarja tiče, opozarjamo, — da se nas razume — samo na odlok od 9. decembra 1899, št. 718/pr. Toliko glede na odlok finančnega ministrstva od 14. sept. 1902, št. 3749. „F. M.“

Nadina Slavjanska v Ljubljani. Za prihodnji teden dogovoril se je po dolgotrajnem

pagajanji odbor dramatičnega društva dvakratno gostovanje svetovnoznane ruske umetniške družbe Nadine Slavjanske. Zbor Nadine Slavjanske, ki je poslednjič gostoval pred dvema leti v Ljubljani, se je od tedaj popolno preustrojil ter nastopa sedaj v sijaju opremljenih ruskih narodnih igrar v slikovitih, pristno-ruskih, historičnih kostumih. Da je ostal zbor tudi kar se tiče dovršenosti petja na stari, skoro neprekosljivi višini, zato jamčijo navdušene kritike od povsodi, kjer je že letos nastopala Nadina Slavjanska s svojo umetniško družino.

„Nadebudna deklica.“ V nedeljo 11. tega meseca dopoldne je šla 4 letna Nežika Korde, hčerka železniškega sprevodnika iz Mahrovega otroškega vrtca po Resljevi cesti domov v Linhartove ulice. Na Resljevi cesti se ji je približalo neko dekle, ter ji vzelo iz ušes zlate uhanke. Nato je nepoznanka deklico zapeljala v nek hišni prehod iz Resljeve ceste v Kolodvorske ulice, na dvorišče in ji tam izginila izpred oči. Mlade navihanke še niso dobili.

V Ameriko se je včeraj z južnega kolodvora odpeljalo 105 Kranjcev in 6 Hrvatov, iz Amerike je pa prišlo 25 Hrvatov. Na Jesenice je šlo 40 Hrvatov, na Hrušico pa 35 Ogrrov. — Iz Bohinjske Bele je prišlo 40 Hrvatov in se odpeljali v Zagreb.

Zunanji delavci in konec stavbnih del. Furlanski zidarji in dninarji so odšli domu, z njimi pa tudi njih zaslužek. Na stotine jih pride vsako leto iskat zaslužka k nam in jest naš kruh, a tu ne ostane od njih niti deseti del zaslužka. Vse pošljejo na Laško ti ljudje. Pri nas tolčejo le polento, star sir pa salato z jesihom in vodo polito. Če pridejo kje zunaj naši delavci z njimi v dotiko, jih pa brezobzirno napadejo. Zakaj se pri nas zidarski obrt bolj ne goji?!

Prisiljenec pobegnil. Dne 7. t. m. je pobegnil od dela prisiljenec Alojzij Zahs. Isti je 35 let star, rojen v Westendorfu na Tirolskem in je nevaren tat.

Aretovan je bil sinoči 42 let stari čevljar Ludovik Dobrila, rojen v Trstu in pristojen v Zužemberk. Dobrila je velik delomrznež in že mnogokrat kaznovani tat. Bil je tudi že pod policijskim nadzorstvom.

Umrl so v Ljubljani: Terezija Sedlak, usmiljenka, 28 let, Radečkega cesta št. 11. — Slavko Celarc, delavčev sin, 9 mes. — Makso Marks, orežniškega stražmeštra sin, 8 mes. — Anton Markovič, krojač, 31 let. — Elizabeta Novinc kamnosekova hči, 4 leta. — Karolina Zergola, mestna uboga, 75 let, Japljeve ulice 2. — V bolnišnici: Jera Urbančič, gostija, 64 let.

Repertoar slovenskega gledališča. V petek vpizori se prvič na slovenskem odru moderna češka dramatična pravljica: „Princezna Pampeliška“. Spisal Jaroslav Kvapil, v merilu originala poslovenil prof. Anton Funke. Pevske točke uglasbil prof. Josip Förster. Beseda Pampeliška znači naš „regrat“, ki cvete spomladi z rumenim cvetom, na jesen pa tvori okroglo „lampico“, ki jo otroci radi razpihajo. Tudi Kvapilova nežna Pampeliška izgine v nič, ko zahrjuje zima s svojo ledeno viro. Naslovno vlogo igra gdč. Spurna, Honzo g. Dobrovolny, večji vlogi kralja in princa pa gg. Boleška in Tišnov.

Iz trgovskih krogov špecarijske stroke se nam poroča: Od 15 t. m. naprej se bode prodajal celi sladkor po 84 vinar, oziroma kockasti po 88 vinar. kilogram, petrolej pa liter po 40 ali kilogram po 48 vin, kar je bilo pričakovano, ker stoji že dalj časa tovarniške cene teh predmetov višje kot tukajšnje prodajalne cene na drobno. Namesto novoletnih daril se zloži kakor ob zadnjem novem letu od trgovcev znatna svota v jako potrebni dobrodelni namen, kateri bode o priliki objavljen.

Izkaz posredovalnega odseka „Slovenskega trgovskega društva „Merkurja“. Išče se: 1 pomočnik špec. stroke za Ljubljano, 1 pomočnik galant. stroke za Ljubljano, 4 pomočniki mešane stroke za deželo, 1 potnik za neko veletrgovino v Trstu, 2 kontorista za Trst, 1 prodajalka za Ljubljano, 1 blagajničarka za deželo, 1 učenec za Jägerndorf. Službe išče: 1 pomočnik manu-fakt. stroke, 2 pomočnika špec. stroke, 3 pomočniki špec. in želez. stroke, 16 pomočnikov mešane stroke, 2 kontorista, 2 kontoristinji ozir. blagajničarki.

Pevski zbor slovenskih vojakov. Še letošnje poletje vzbujali so pozornost slovenski vojaki-pevci domačega polka, posebno s petjem v cerkvi sv. Petra pri vojaških mašah. A sedaj že dalje časa pogrešamo tega petja. — Toda pevci niso temu vzrok, ker zbor je baje številnejši, kot popred. Upravičeno je naše domnevanje, da bo povoda nedelavnosti iskati drugje in da pevci odstranivišjih ne dobe tiste moralne podpore, kakršno bi zaslužili. — Ali se jim morda zato mečejo polena pred noge, ker pevci goje slovensko pesem? Pričakujemo, da tista animoznost izvestnih vojaških krogov proti

slovenski narednosti in narodnemu čutu vojaštva — izgine!

Gremil ljubljanski trgovcev ima danes občni zbor, ne pa jutri, kakor se je včeraj poročalo.

Umrl je umirovljeni višji oficijal južne železnice g. Rajmund Strohmayr.

Tatinska družba mladih dečkov Kakor smo včeraj poročali je prišla policija na sled tatinski družbi mladih dečkov, ki so kradli po Ljubljani kakor srake. Včeraj zvečer je pa policija zasačila zopet dva dečka in eno deklico, ki so kradli po trgovinah, kar jim je prišlo pod roko; nože, pratike, ščetke razni lišp za božična drevesca i. t. d. Zasačeni so bili, ko so hoteli v neki trgovini ukrasti kos čokolade. Pač zgodnji sadovi!

Na južnem kolodvoru sta bila izgubljena, oziroma najdena dva dežnika, dva klobuka in notes.

Pouk za obrtne učence je sklenilo vpeljati vodstvo salezijanskega zavoda na Rakovniku.

Dvajset kron je ukradel Vencel Kolař sohlapcu Jakobu Kavčiču na Rimski cesti. Kolař je aretirani stražnik.

Izgubil je Aleksander Lukež srebrno častniško verižico, vredno 10 K. Trgovka Julija Zuran je izgubila črno usnjato denarnico s 40 kronami in precej drobiža.

Novi „kuplet“ iz operete „Dijak prosjak“.

„Pri roži“ slavnoznan
deklet čestilci vdani
supé so priridili,
igralke povabili,
da bi svoj — špas imeli
po frakarsko veselili...
pa, glej, deklet tja ni bilo!
Zbrišmo to! — Zbrišmo to!

„Pri roži“ so dali supé,
umetnice si povabili,
ponoči! — le samci! — sevé,
načrt so presladel sklenili,
šampanjca steklenic kar na sto,
fazane, kavijar in paštete
in druge sladkobe neštete —
pripravljeno vse je bilo!
Ojé, ojé!
pa vse se je skazilo!
Ojé, gorjé!
umetnic k njim ni bilo;
zató — grdó
se kritika maščuje,
zató — hudó
se Malovrh huduje,
ojé, ojé!
blamaže ga bolé!

Književnost in umetnost.

*** Predstave slovenskega gledališča.** O vsebini in tendenci „drame ljubezni: Mladost“ smo obširneje pisali pri premijeri. — Danes naj le še pripomnimo, da je bilo škoda tistega truda, ki ga je imelo „Dramatično društvo“, predno je izposlovalo dovoljenje za uprizoritev. — Saj je sujet igre vendar tako banalen in pa tako vsakdanji — žal! — da ga res ni treba še na odru proslavljati. — Naj gre drama — navzlic vsej „modernosti“ — tja, kamor spada: — ad akta. — Igralo se ni ravno slabo; posebno dober je bil g. Nučič, pa tudi g. Dobrovolny. Ugajala je gdč. Spurna. — Le v prvem dejanju je mestoma govorila pretiho. — Tudi g. Tišnovu bi bilo priporočati, naj govori razločnejše in se otresa vendar že češkega akcenta. — Gosp. Boleška je tupatam nekoliko pretiraval, sicer pa je igral povojno. — Opozarjamo tudi za v bodoče, da ni lepo, če igralec med igro občinstvu kaže — hrbet. — Gledališče je bilo srednje obiskano.

Pri popoldanski predstavi v četrtek so ponavljali „Desetega brata“. — Glavni ulogi v rokah gospodov Dobrovolnega in Verovška, brez katerih igra stoji — ali pade, sta bili dobro izvedeni. — Sicer ni o igri ničesar pripomniti, k večjemu to, da so bile pevske točke bolj tjavendan „vržene“ raz oder. — Če se v igro vpletene pevske točke, naj se pošteno izvajajo, ali pa opuste. Tudi ni potreba, da je godba kar za par taktov navskriž s pevci. — Večerna predstava operete „Dijak prosjak“ je zopet napolnila gledališče.

Včeraj se je ponovila Čajkovskega velika opera „Onjegin“, koja je že pri sobotni uprizoritvi imela sijajen uspeh. Opera „Onjegin“ največje delo Čajkovskega, koja je na Ruskem se povspela do take višine, da je ena izmed najpopularnejših oper sploh, je v istini spisana tako, da vsakega človeka omami, kajti glasba je polna ruskih motivov, lepih melodij in napevov. Sobotna, kakor tudi včerajšnja predstava sta bili do sedaj izmed najboljših v letošnji sezoni. Glavno zahvalo zasluži seveda g. kapelnik.

Istina je pa tudi, da se je zahvaliti taki oprizoritvi tudi g. Ouredniku, koji je pa žalibog včeraj bil malo hripav. A trudil se je, pokazal je, da je umetnik, ne-le v petju

ampak tudi v igranju in da slovensko gledališče še ni imelo njemu jednakega odkar je smrtna kosa nam ugrabila g. Nili-ja. Znak temu je pa, da si je pridobil simpatije občinstva, koje bode gotovo žalovalo, ako zapusti slovensko gledališče. Tudi go spod Orželski zasluži vso pohvalo. Pel je toli krasno in fino, da ga je bilo istinito slast poslušati. Tudi za njega bode škoda ako istinite zapusti slovensko gledališče. G. Skalova, koja je pela Tatjana, je bila istetako izborna in se je v vseh prizorih pokazala kot umetnico in dobro igralko.

Gosp. Betetto, koji je pel namesto gospoda Peršla kneza Gremina, zasluži polno pohvale. Pel je svojo veliko arijo nad vse izvrstno, tako, da mu je občinstvo burno ploskalo. Sploh se mora reči, da je bil včeraj gosp. Betetto mnogo boljši kot je bil pri prvi sobotni uprizoritvi gosp. Peršl in uveren naj bode, da bode dosegel najvišje cilje.

G. Stolzova, ena najinteligentnejših in najnadarjenijših dam pri slovenskem gledališču pa zasluži, da jo še prav posebno pohvalimo, akopram ni imela včeraj velike uloge. Gdč. Stolzova je muzikalično popolnoma izvežbana, in ona poje z izredno sigurnostjo in gracijoznostjo.

Gosp. Klemensova in gosp. Lebeda, kojih ulogi sta bili majhni, zaslužita tudi pohvalo. Prva že radi njene ljubkosti, drugi pa radi finega izgovaranja francoskega jezika.

Odkrito pohvalimo tudi gdč. Kočevarjevo in zbor.

Gledališče je bilo dobro obiskano.

Obiskovalce gledališča bi pa prosili, da bi v prihodnje prihajali pravočasno k predstavi in da bi tudi med predstavo bili bolj mirni.

Občinstvo je pevкам demonstrativno ploskalo.

*** Nadežda Slavjanska.** V soboto, dne 17., in v nedeljo, dne 18. decembra, ob 8. uri zvečer priredi v dvorani hotela „Central“ v Gorici dve veliki izredni predstavi ruska narodna vokalna kapela Nadežde Slavjanske. 45 oseb v staroruskih nošah 16. in 17. stoletja s sodelovanjem velikoruskega balalaika-orkestra pod osebnim vodstvom Nadežde Slavjanske.

*** „Duobrižnik“ in „Ružnjak“** katerih prvi stane na leto 8 K, drugi, ki je list za ljudstvo, pa 1 K, bosta od novega leta 1905. izhajala v Varaždinu (franciškanski samostan, kamor se naj odslej pošilja naročnina, rokopisi itd. Cisti dohodek je namenjen serafinskemu kolegiju in malemu semenišču v Varaždinu.

*** Platnice za „Dom in Svet“.** Založništvo „Dom in Sveta“ naznanja, da je preskrbelo svojim naročnikom po izredno nizki ceni zelo lične in trepežne platnice, tako da je skoro vsakteremu omogočeno, si preskrbeti za majhen denar lepo in močno vez. Cena za priproste, vendar zelo elegantne moderne platnice je K — 50, po pošti 20 h več. Kdor si pa želi še lepšo zunanost, temu priporočamo platnice po K — 80, po pošti K 1. Ta izdelava je krasna. Založništvo si je v svesti vsestranskega priznanja glede cene, kakor tudi izdelave. — Platnice je priredila knjigovoznica „Katoliškega tiskovnega društva“, katera tudi izvršuje vezavo v platnice po K 1 za en letnik. Naročila naj se blagovolijo pošiljati na upravitelstvo „Dom in Sveta“ ali pa knjigovoznici „Katol. tiskovnega društva“. Platnice se dobe tudi za vse prejšnje letnike. Razstavljene so na ogled v izloženem oknu upravitelstva „Katoliške tiskarne“, Kopitarjeve ulice, ter se lahko vsak prepriča, da hvala ni pretirana.

*** Vega v Italijanih.** Urednik italijanskega strokovno-vojaškega lista: „Rivista d'artiglieria a genio“, topničarski polkovnik Antonio Arnoldi v Rimu, bode prevzel Kavčičevo Vegovo biografijo na italijanski jezik.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Nov sueški prekop. Neka angleška družba je sklenila zgraditi nov sueški prekop, ki bo zgrajen paralelno s sedanjim prekopom ter bo istemu konkuriral s tem, da bo vožnja po njem cenejša. — **Operni zbor mestnega gledališča v Genfu stavka.** — **Palice pri ruskih vojaki odpravljene.** Ruski uradni list je priobčil te dni carjev ukaz, s katerim se odpravi kazenski tepenjem s palicami. — **Toženi kralj.** V Bruslju se je pričela pred sodiščem obravnava o tožbi grofice Lonyay in njenih upnikov proti njenemu očetu belgijskemu kralju. — **Klobuk doli pred takimi ženskami.** Dame v nekem hrvaškem mestecu so sklenile izjavo v kateri pravijo, naj se jim gospodje pozimi ne odkrivajo, da se ne prehlade. — **Kje sta imela morilca Klein skrit svoj plen.** Pariška policija je včeraj odkrila, kje sta skrila dunajska morilca Klein denar svoje umorjene žrtve Sikora. V sobi, kjer je v Parizu stanovala roparska dvojica Klein, so še enkrat izvršili temeljito hišno preiskavo, pri kateri so našli, da je bil de-

* Zaostalo iz novembra.

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 400 podobami

ur. zlatega in sre-
brnega blaga
in godbenih reči

Hanns Konrad

tovarna za ure in izvozna trgovina

Most št. 955, Češko

gld. 250.

Prava amer. nik. remontir. ura s sidro,
sistem Roskopf patent v trpežnem futuru
iz jelenovega usnja s eleg. verigico iz nik.
Uja in privezkom, komad

Škrilj-Eternit

Patent

Hatschek

(zakonito zajamčeno oznamenilo za asbestni cementni škrilj.)

1268 26-21

Najboljša streha sedanosti.

Varna pred ognjem in viharji, ključuje

vsem vremenskim vplivom, ne potrebuje

poprav, je lahka, lična in ceno.

Glavno zastopstvo za južne pokrajine: Delniška družba tvornice portlant cementa VODJE v Trstu, via Geppa 2.

Eternit tovarne**LUDWIG HATSCHEK**

Najdalekosežnejše poroštvo.

Spričevala prve vrste.

Zahtevajte vzorce in prospekte.

Vöcklabruck

Dunaj

Budimpešta

Nyerges-Uyfalu

Gor. Avstrijsko. IX/1, Berggasse 11. Andassystrasse 33. Ogrsko.

Vedno najnovejši

gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbi morete dobiti le
pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

Rudolfu Weber,

uraru v Ljubljani, Dunajska cesta 20,

nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda
Kribarja.

Prodaja se na obroče. — Stare plošče se zamenjajo

Franc Stupica,

Ljubljana, Marije Terezije cesta 1

v Ančnikovi hiši poleg Figovca.

Priporoča slamozeznice, mlatičnice, čistil-
nice, gepeljne, preše za grozdje in sadje
pluge in brane najboljšega izdelka ter samoko-
nice. Dalje: Sesalke za vodo, jo gnojnice, pa
cinkane, asfaltirane in svinčene oevi za napeljav
vode, razne tehtnice z uteži, štedilnike vse
vrst, kuhinjsko opremo, nagrobne križe, na-
kovača, privijake, žage, kotle za kladje
žganje.

Portland in Roman-cement, železniš-
ke in traverze, poljski maveo.

Mizarsko, tesarsko in ključavničarsko
orodje ter vse druge v železno stroko spad-
ajoče predmete.

Velika zaloga vedno svežega špe-
676 52-35 cerijskega blaga.

Zaščitna znamka: „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za

Pain-Expeller

je splošno priznano kot izvrstno bol-
blajujoče mazilo; cena 80 v., K 1'40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod pri-
ljubljenega domačega sredstva, naj se
jemlje le originalne steklenice v skat-
ljah z našo zaščitno znamko „Sidro“
iz Richterjeve lekarni, potem se je
gotovo prejel originalni izdelek.

RICHTERJEVA LEKARNA

k „zlatemu levu“ v Pragi

Elizabethgasse št. 5 nov.

Dnevno razpoložanje.

Istrska vina

lastnega pridelka,

= nova, =

muškateljce, belo, rdeče in te-
ran. Specijaliteta: belo vino za svetle
maše.

Dobiva se edino-le pri pridelovalcu in
lastniku vinogradov Antonu Ferlan di
Giorgio, Rovinj Istra. 2053 20-2

Odlikovan

z zlato medaljo

na razstavi v Parizu l 1904

Dragotin Puc

tapetnik in preprogar

Dunajska cesta št. 18,

zvršuje vsa tapetniška in dekoracijska dela
er ima v zalogi vse v to stroko spadajoče
predmete lastnega izdelka. 884 31

kakor tudi pohištva prve kranjske mizarske
zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano

Dobro ohranjen plinov motor

s 3 konjskimi silami, se proda pod ugodnimi pogoji.

Več pove upravništvo „Slovenca“.

2015 3

Razglas.

Deželni odbor kranjski bo dal od 1. januarja 1905, sledeča po-
slojpa znova proti požaru zavarovati

2038 3-3

1. Deželni dvorec v Ljubljani,
2. Deželna blaznica na Studencu.

Podrobnosti o zavarovanju se pozvedo pri deželnem stavbinskem uradu.
Ponudbe za prevzete zavarovanja je vložiti do 20. decembra 1904,
pri deželnem odboru.

Deželni odbor kranjski,

Ljubljana, dne 5. decembra 1904.

Kot novost priporočam:

Pero družbe sv. Cirila in Metoda,
škaflija K 2-., po pošti K 2'20.

Stenski koledar za leto 1905

Cena 40, po pošti 50 vinarjev.

Mali skladni koledar za leto 1905

Cena 50, oziroma 60 vinarjev.

Jernej Bahovec,

1985 4-3

trgovec Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 12.

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delav-
nik od 8. ure zjutraj do 1. ure po-
poldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da
sprejme vložnik od vsacih vložnih
100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. nov. 1904: K 10,586.128-71. Denarni promet do 30. nov. 1904: 42,500.883-08.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštahranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1904.

Dr. Ivan Susteršič,

predsednik.

Josip Slička, knezoškofski kancelar,

podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec,

veleposelnik v Medvodah.

Matija Kolar,

poselnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Ivan Kregar,

župnik pri D. M. v Polju.

Dr. Andrej Karlin,

stolni kanonik v Ljubljani.

Karl Kauschegg,

veleposelnik v Ljubljani.

Greg. Slihar,

župnik na Rudniku.

Dr. Aleš Ušeničnik,

profesor bogoslovja v Ljubljani.

Francšek Leskovic,

zasebnik in blag. Lj. pos.

Karl Pollak,

tovarn. in pos. v Ljubljani.

2047 24-2

Denar vsakemu, v vsakem znežku proti malim obrestim brez poroka in brez intabulacije

se ne dobi nikjer, ampak če hočete dobro in ceno jesti in piti, potrudite se v

A. Rasberger-jevo restavracijo v Ljubljani

Sv. Petra nasip št. 37, poleg jubilejnega mostu.

Samo pristna naravna vina iz Dolenjske, Stajerske in Hrvaške. Vina v steklenicah.

Peneča vina Šampanjec. Fini dunajski pelinovec. 1942 10-8

Puntigamsko salonsko marčno pivo.

Vsaki dan okusno pripravljene zajtrk, kosilo in večerja na izber. Mrzla

in gorka kuhinja ob vsakem času.

Finl zajtrkovalni goveji golaš samo 12 vinarjev.

Lepi prijazni prostori.

Za družbe oddeljene sobe.

Tukajšnji in vnanji časopis na razpolago. — Ker sem si naklonjenost slav. občinstva v

svojih prejšnjih prostorih, nazadnje v restavraciji Jurij Auerjevih dedičev „pri belem konjčku“

s trudem pridobil, prosim tembolj za isto, ker mi je sedaj res mogoče vse čast. gg. goste postreči

le s dobrim pivom, s slastno jedjo in točno postrežbo. Priporočam se za prireditelje skupnih obe-

dov, godena gostovanja, ženitovanj in druga popicvanja. Za preganjanje mačk in drugih

tlačih zverin bodem imel posebne prostore.

Priporočam se bliznikom z odl. spoštovanjem

A. Rasberger, restavrater.

Pijte
Klauerjev
„Triglav“
najzdravejši vseh likerjev.
5441 50 113

GRİČAR & MEJAČ
Prešernove ul. 9, Ljubljana, Prešernove ul. 9
priporočata svojo z najnovejšimi predmeti popolnjeno zalogo v
konfekciji za dame kakor tudi obleke za gospode in dečke,
zagotavljajoča točne in solidne postrežbe po čudovito nizkih cenah.
— Ceniki se razpošiljajo na zahtevo zastoj in poštne prosto. —

Radi opustite: nogovice, žoki, jopice
za vsako sprejemljivo ceno.

Hočete li napraviti veselje?
Podarite tedaj za božično darilo le rabne predmete!
Ako izberete v moji zalogi, prihranite obdarovancu neizogiben strošek.
Moja bogata zaloga nudi velikansko izbero vsakovrstne bombaževine in platnenega blaga, namiznega perila, vezenin le v zanesljivo dobri kakovosti, perilo za dame, baržunastih juponov, kril s čipkami v najlepši izpeljavi 2052 3-2
po izredno nizkih božičnih cenah.
Anton Šarc,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.
Robci! * * * * * Kravate!

Priporočam slavnemu p. t. občinstvu svojo
veliko zalogo

Božičnih in Novoletnih daril

in drugih v mojo stroko spadajočih stvari po
najnižjih cenah.

Za mnogobrojen obisk se najuljudneje priporoča
s spoštovanjem 1643 27-22
Harol Hošak, zlatar
Ljubljana, Prešernove ulice šte. 5,
založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Najkoristnejša božična darila
SINGER JEVI ŠIVALNI STROJI
ki so na prodaj samo
v trgovinah
SINGER CO.
DEL. DRUŽBA ZA ŠIVALNE STROJE.
V LJUBLJANI
Sv. Petra cesta številka 4.

vsak stroj
ima to
varšivno znamko

Postavno
SINGER JEVI
ŠIVALNI
Zavarovano

2060 6-2

Najvažnejše za sedanost!

Božična prodaja trgovine z blagom
A. Primožič, Mestni trg, Ljubljana, je otvorjena!

Kompl. obleka v kartonu že od	gld 1:50 naprej
bluza (bombaž, flanela) le	—44
1 kos najfin. Aombur, bomb. platna le	3:90
1 tucat žepnih robcev od	—36 naprej
1 angl. batist, prej gld. 3, sedaj le	1:08
1 krilo iz lodna, lastni izdelek	1:95
1 flanel bluza izgotovljena od	—68 naprej
1 baržunasta bluza	2:36
1 ženska srajca od	—36 naprej
5000 kom. brisalk za kozarce in prah, kos	—07
2000 metrov dobre flanele, meter	—17

Poleg tega vse vrste preprog, baržun. postelj. odej, baržunastega blaga, kožuhovine, posteljne oprave, plaščev za dame in paletotov, perila za gospode, kravate, predpasnikov, posebno blago za damske obleke, po čudovito znižanih cenah. 10:0 52-35

Ernest Hammerschmidta nasledniki
Madile Wutscher & K^o.
trgovina železnin in kovin,
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.
Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.
Nizke cene!

V letu 1856. ustanovljeni denarni zavod
„Obrtnega pomožnega društva“
registrirane zadruge z omejenim poroštvom
v LJUBLJANI, Židovske ulice h. šte. 8 1176 17-14
sprejema hranilne vloge in jih izplačuje vsak delavnik od polu 9. do 11. ure
dopolodne ter od polu 5. do 6. ure popoldne s polnimi po
4 1/2 od sto
naraslimi obrestmi brez odbitka rentnega davka, katerega za vložnike društvo
samo plačuje.
Rezervni zaklad, ki tvori društva lastno premoženje, znaša 114.845 kron.

Higieniško razpraševanje
stanovanj, tovarniških lokalitet i. t. d.
1962 12-7

Vacuum Cleaner
Peter Matelič
zavod za snaženje stanovanj
Škofje ulice št. 1.

Preproge, pohištvo
se sprejema
za snaženje in shranjevanje.